

PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK

a 2020. december 31-én végződő évre

a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) szerint

TARTALOM

	Oldal
Független könyvvizsgálói jelentés	3 - 5
Mérleg	6
Átfogó jövedelemkimutatás	7
Kimutatás a saját tőke változásairól	8
Cash flow kimutatás	9
Kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatásokhoz	10 -66
1. Általános információ.....	10
1.1. Bemutató.....	10
1.2. Irányítás.....	10
2. Számviteli Politika.....	10
2.1. A beszámoló készítés alapja.....	10
2.2. Devizaátváltások.....	11
3. Jelentős számviteli becslések és feltételezések.....	11
4. Közzétett, de még nem hatályos standardok alkalmazása.....	11
5. Bevételek.....	13
6. Működési költség.....	19
6.1. Személyi jellegű ráfordítások összetétele.....	19
6.2. Anyagjellegű ráfordítások összetétele.....	20
7. Egyéb bevételek és ráfordítások.....	21
8. Pénzügyi eredmény.....	22
9. Befektetések közös vezetésű vállalkozásokban.....	22
10. Adózás.....	25
11. Immateriális javak.....	29
12. Tárgyi eszközök.....	30
13. Készletek.....	33
14. Pénzügyi instrumentumok, tőke és pénzügyi kockázatkezelés.....	33
14.1. Egyéb hosszú lejáratú eszközök.....	37
14.2. Vevőkövetelések és egyéb forgóeszközök.....	38
14.3. Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek, egyéb pénzügyi eszközök.....	40
14.4. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek.....	41
14.5. Szállítói és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek.....	43
14.6. Fedezeti ügyletek.....	44
14.7. Pénzügyi kockázatkezelési politika.....	45
15. Céltartalékok.....	54
16. Munkavállalói juttatások.....	56
17. Kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók.....	59
18. Kötelezettségvállalások, függő kötelezettségek és követelések.....	62
19. Tőkekockázat kezelése.....	65
20. Mérlegfordulónap utáni lényeges események.....	65

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A HungaroControl Zrt. részvényesi jogok gyakorlójának

Vélemény

Elvégeztük a HungaroControl Zrt. (a „Társaság”) mellékelt 2020. évi pénzügyi kimutatásainak a könyvvizsgálatát, amely pénzügyi kimutatások a 2020. december 31-i fordulónapra elkészített pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásból - melyben az eszközök és források egyező végösszege 67.084.471 E Ft, a tárgyévi átfogó eredmény 17.306.095 E Ft veszteség - , az ezen időponttal végződő évre vonatkozó átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásból, saját tőke változásainak kimutatásából, cash flow-k kimutatásából, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményünk szerint a pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak a Társaság 2020. december 31-én fennálló vagyoni helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő pénzügyi évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről és cash flow-iról a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban - ahogyan azokat az EU befogadta - („EU IFRS-ek”) foglaltakkal összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Nemzetközi Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a Társaságtól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamarának a könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzatában, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Könyvvizsgálók Etikai Kódexe”-ben (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Egyéb ügyek és felhasználás korlátozása

A Társaság a Magyar Számviteli törvénynek megfelelő pénzügyi kimutatásokat is készített 2020. december 31-i fordulónapra vonatkozóan melyről a könyvvizsgáló jelentésünket 2021. június 3-án bocsátottuk ki.

A Társaság abból a célból készítette a pénzügyi kimutatásait, hogy megfeleljen az Európai Parlament és a Tanács 2004/550. (2004. március 10) számú rendeletének. A könyvvizsgálói véleményünk kizárólag ezzel a céllal készült, és más célokra nem használható fel.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége a pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a pénzügyi kimutatások elkészítéséért és a valós bemutatásáért a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban foglaltakkal összhangban, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításoktól mentes pénzügyi kimutatások elkészítése.

A pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Társaságnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közvéleményre a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számviteli pénzügyi kimutatásokban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Társaságot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Társaság pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgálónak a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálataért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Egy, a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- ▶ Azonosítjuk és felbecsüljük a pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálati eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredő, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- ▶ Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Társaság belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.

- ▶ Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- ▶ Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Társaság vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívunk a figyelmet a pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősítenünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak.
Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Társaság nem tudja a vállalkozást folytatni.
- ▶ Értékeljük a pénzügyi kimutatások átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy a pénzügyi kimutatásokban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Társaság által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Jelen könyvvizsgálói jelentést megfelelően aláírva, papír alapon is kibocsátottuk.

Bartha Zsuzsanna Éva
Budapest, 2021. június 9.
Ernst & Young Kft.

HUNGAROCONTROL
MÉRLEG
2020. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

	Kiegészítő megjegyzések	2020. december 31.	2019. december 31.
Immateriális javak	11	11 796 771	9 555 608
Tárgyi eszközök	12	27 210 945	26 792 295
Befektetések közös vezetésű vállalkozásokban	9	56 159	65 126
Befektetett pénzügyi eszközök	14.3	0	3 850 000
Hosszú lejáratú értékpapírok	14.3	2 188 528	5 963 550
Egyéb hosszú lejáratú eszközök	14.1	688 050	403 150
Halasztott adó követelések	10	560 151	399 976
Összes befektetett eszköz		42 500 604	47 029 705
Készletek	13	45 712	63 038
Vevőkövetelések	14.2	4 203 654	5 978 651
Egyéb forgóeszközök	14.2	2 773 373	2 900 702
Előre fizetett tárgyévi adók	10	232 480	207 750
Rövid lejáratú értékpapírok	14.3	7 635 614	14 937 229
Egyéb pénzügyi eszközök	14.3	4 299 943	7 659 453
Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek	14.3	5 393 091	4 541 604
Összes forgóeszköz		24 583 867	36 288 427
ÖSSZES ESZKÖZ		67 084 471	83 318 132
Jegyzett tőke	1.1	20 201 600	20 201 600
Tartalékok		18 496 790	36 802 885
Résztvényesekre jutó saját tőke		38 698 390	57 004 485
Céltartalékok várható kötelezettségekre - hosszú távú	15	255 437	6 711
Hosszú távú munkavállalói juttatások	16	2 839 114	3 352 941
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	14.4	15 319 126	15 364 131
Halasztott adó kötelezettség	10	0	0
Összes hosszú lejáratú kötelezettség		18 413 677	18 723 783
Szállítói tartozások	14.5	2 934 167	1 845 286
Céltartalékok várható kötelezettségekre - rövid távú	15	0	48 540
Rövid távú munkavállalói juttatások	16	2 192 581	2 389 679
Fizetendő tárgyévi adók	10	0	27 530
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	14.5	4 845 656	3 278 829
Összes rövid lejáratú kötelezettség		9 972 404	7 589 864
ÖSSZES KÖTELEZETTSÉG		28 386 081	26 313 647
ÖSSZES TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉG		67 084 471	83 318 132

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

HUNGAROCONTROL
ÁTFOGÓ JÖVEDELEMKIMUTATÁS
 2020. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

	Kiegészítő megjegyzések	2020. év	2019. év
Léginavigációs szolgáltatás árbevétele	5	15 699 840	38 451 129
Egyéb tevékenység árbevétele		144 578	191 760
Összes árbevétel		15 844 418	38 642 889
Személyi jellegű ráfordítások	6.1	17 353 761	18 772 358
Anyagjellegű ráfordítások	6.2	9 310 262	8 853 637
Értékcsökkenés, amortizáció és értékvesztés	11, 12	5 523 793	5 203 621
Egyéb bevételek/ráfordítások (-)	7	176 567	-85 471
Működési költség		32 011 249	32 915 087
ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE		-16 166 831	5 727 802
Pénzügyi bevételek/ráfordítások (-)	8	-1 020 804	-826 563
Nyereség pénzügyi tevékenységből		-1 020 804	-826 563
Részesedés közös vezetési vállalkozások nyereségéből/veszteségéből	9	15 325	22 704
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY		-17 172 310	4 923 943
Eredményt terhelő adók	10	196 793	1 261 725
IDŐSZAK EREDMÉNYE		-17 369 103	3 662 218
Részvényesek részesedése az eredményből		-17 369 103	3 662 218
EGYÉB ÁTFOGÓ JÖVEDELEM			
Eredménykimutatásba jövőben visszaforduló tételek			
Nyereség/veszteség (-) cash flow fedezeti ügyleteken	14.7	63 008	56 563
Adóhatás		0	0
Eredménykimutatásba nem visszaforduló tételek			
Aktuáriusi nyereség/veszteség (-)		0	0
Adóhatás		0	0
Egyéb átfogó jövedelem, adóhatással		63 008	56 563
ÁTFOGÓ JÖVEDELEM ÖSSZESEN		-17 306 095	3 718 781
Részvényesek részesedése az átfogó eredményből		-17 306 095	3 718 781

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

HUNGAROCONTROL
KIMUTATÁS A SAJÁT TŐKE VÁLTOZÁS AIRÓL
 2020. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

	Kiegészítő megjegyzések	Jegyzett tőke	Eredmény-tartalék	Értékelési tartalék	Tartalékok összesen	Összesen
Nyitó egyenleg 2019. január 1-én		20 201 600	34 049 556	34 548	34 084 104	54 285 704
Átváltási tartalék		0	0	0	0	0
Egyéb átfogó eredményben elszámolt tranzakciók	10, 16, 14.7	0	-3	56 566	56 563	56 563
2019-es év eredménye		0	3 662 218	0	3 662 218	3 662 218
Átfogó jövedelem összesen		0	3 662 215	56 566	3 718 781	3 718 781
Osztalékok		0	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 000 000
Záró egyenleg 2019.12.31-én		20 201 600	36 711 771	91 114	36 802 885	57 004 485
Átváltási tartalék		0	0	0	0	0
Egyéb átfogó eredményben elszámolt tranzakciók	10, 16, 14.7	0	16 112	46 896	63 008	63 008
2020-as év eredménye		0	-17 369 103	0	-17 369 103	-17 369 103
Átfogó jövedelem összesen		0	-17 352 991	46 896	-17 306 095	-17 306 095
Osztalékok		0	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 000 000
Záró egyenleg 2020.12.31-én		20 201 600	18 358 780	138 010	18 496 790	38 698 390

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

HUNGAROCONTROL
CASH FLOW KIMUTATÁS
2020. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

	2020. év	2019. év
ÜZLETI TEVÉKENYSÉG		
Adózás előtti eredmény	-17 172 310	4 923 943
Értékcsökkenés és amortizáció	5 503 164	5 201 094
Tárgyi eszközök, immateriális javak eladásának eredménye nyereség (-)/veszteség	-538	-1 762
Tárgyi eszközök selejtezése, értékvesztése, térítés nélküli átadása/átvétele	49 347	2 527
Rövid lejáratú és kisértékű lízing költsége	17 954	71 577
Készletek selejtezése, értékvesztése	12 413	8 282
Céltartalékok csökkenése (-)/növekedése	200 186	-38 060
Kamatbevételek	-111 435	-204 103
Követelésekre elszámolt értékvesztés növekedése	94 291	258 442
Közös vezetésű vállalatok eredményéből való részesedés nyereség (-)/veszteség	-15 325	-22 704
Nem realizált árfolyamkülönbözetek nyereség(-)/veszteség	59 840	56 775
Nyereség (-)/veszteség egyéb nem pénzmozgással járó tranzakciókból	-728 823	312 353
Összesen adózás előtti eredményt módosító tételek	5 081 074	5 644 421
Működő tőke változásai		
Vevők és egyéb követelések csökkenése/növekedése(-)	1 794 723	-1 052 140
Készletek csökkenése/növekedése(-)	4 913	-7 726
Szállítók, hosszú lejáratú kötelezettségek és egyéb kötelezettségek növekedése/csökkenése(-)	1 691 432	2 216 184
Fizetett nyereségadó	-652 285	-1 570 722
Összesen működő tőke változásai	2 838 783	-414 404
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow	-9 252 453	10 153 960
BEFEKTETÉSI TEVÉKENYSÉG		
Tárgyi eszközök, immateriális javak beszerzése	-7 673 572	-5 552 520
Tárgyi eszközök, immateriális javak eladásából származó bevétel	756	2 196
Befektetett pénzügyi eszközök megszerzésére fordított (-)/eladásából származó pénzeszköz (+)	19 356 397	-3 753 504
Kapott osztalék	24 500	103 204
Kapott kamatok és kamattjellel legű bevételek	116 166	175 660
Befektetési tevékenységre felhasznált nettó cash-flow	11 824 247	-9 024 964
PÉNZÜGYI TEVÉKENYSÉG		
Lízing tőke törlesztés	-612 274	-622 357
Fizetett kamatok	-1 120 479	-1 164 228
Fizetett osztalék	0	-1 000 000
Pénzügyi tevékenységre felhasznált nettó cash-flow	-1 732 753	-2 786 585
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek növekedése/csökkenése(-)	839 041	-1 657 589
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek év elején	4 541 604	6 199 320
Árfolyamváltozás hatása a külföldi pénznemben tartott egyenlegekre	12 446	-127
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek év végén	5 393 091	4 541 604

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

1. Általános információ

1.1. Bemutató

A HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt. a magyar légtérben légiforgalmi szolgáltatások nyújtására és a légiforgalmi szakszemélyzet képzésére jogszabályban kijelölt szervezet. Az Észak-Atlanti Tanács felkérésére, a Magyar Állam megbízásában a HungaroControl Zrt. Koszovó magas légtérében is ellát meghatározott légiforgalmi irányítási feladatokat. Mint integrált légiforgalmi szolgáltató, küldetése a biztonságos és megbízható léginavigációs szolgáltatás hatékony, környezettudatos, ügyfélközpontú biztosítása a kijelölt légterekben: Magyarország légtérében, illetve a Koszovó feletti magas légtérben az átrepülő forgalom tekintetében, valamint a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérén terminálirányítás esetében. A Társaság kötelezően ellátandó tevékenységeit a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény tartalmazza.

A HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt. (a 'Társaság' vagy 'HungaroControl') alapítása 2006. november 22-én történt. A Társaság jegyzett tőkéje (jávahagyott és teljesen befizetett) 20.201.600 ezer HUF, amely 20.200 darab "A" jelű, 1.000.000 HUF névértékű és 16 darab "B" jelű, 100.000 HUF névértékű részvényből áll. A HungaroControl cégjegyzék száma: Cg. 01-10-045570. A Társaság székhelye: H-1185 Budapest, Igló u. 33-35., Magyarország. Honlapja: www.hungarocontrol.hu.

1.2. Irányítás

A HungaroControl 100%-ban a Magyar Állam tulajdonában van. Az alapítói és tulajdonosi jogok gyakorlója a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter. A Társaságot az Igazgatóság irányítja.

A Társaság tevékenységét hat tagú Felügyelőbizottság felügyeli, a Testület tagjai közül négyen tulajdonosi, ketten pedig munkavállalói képviselők.

2. Számviteli Politika

E szakasz ismerteti a beszámoló elkészítésének alapjait és az alkalmazott számviteli politikát. A terüleetspecifikus számviteli politikák, kritikus becslések és megítélések a vonatkozó magyar ázatokban kerülnek bemutatásra.

2.1. A beszámoló készítés alapja

A Társaság beszámolója az Európai Unió (EU) által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (továbbiakban 'IFRS') és a Standard Értelmezési Bizottság értelmezéseivel (továbbiakban 'IFRIC') összhangban készült.

A beszámoló a bekerülési értéken történő értékelés és a vállalkozás folytatásának elvével összhangban készült. A beszámoló ezer forintban (HUF) kerül bemutatásra, mivel a forint a Társaság elsődleges működési környezetének pénzneme. Minden értéket a legközelebbi ezer forintra kerekítünk, kivéve, ha azt másképp jelezzük.

2.2. Devizaátváltások

Funkcionális pénznem és a beszámolás pénzneme:

A beszámolóban az adatok az elsődleges működési környezet pénznemében ('funkcionális pénznem') szerepelnek, amely a Magyar Forint (HUF). Az adatok ezer HUF-ban kerekítve szerepelnek.

Tranzakciók és egyenlegek:

A külföldi devizában történt ügyletek a tranzakció vagy az értékelés napján érvényes árfolyamon kerülnek átszámításra a funkcionális pénznemre. Az ilyen tranzakciók elszámolásakor keletkező, illetve a devizában nyilvántartott pénzügyi eszközök és kötelezettségek év végén esedékes átértékeléséből származó árfolyamvesztés és árfolyamnyereség az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

3. Jelentős számviteli becslések és feltételezések

A becsléseket és feltételezéseket múltbeli tapasztalatok és egyéb tényezők, így az adott körülmények között észszerűnek gondolt jövőbeli eseményekkel kapcsolatos várakozások alapján folyamatosan értékeljük. Az IFRS-ekkel összhangban lévő beszámoló készítése szükségessé teszi, hogy a menedzsment olyan becsléseket végezzen és jövőre vonatkozó feltételezésekkel éljen, amelyek hatással vannak a számviteli politikára és az eszközök, kötelezettségek, bevételek és költségek bemutatott értékére. Ezen feltételezések a megfelelő magyarázatokban részletesen kifejtésre kerülnek. A tényleges eredmények ezektől a becslésektől eltérhetnek.

4. Közzétett, de még nem hatályos standardok alkalmazása

A beszámoló jóváhagyásának időpontjában a következő, az Európai Unióban még nem hatályos standardok és értelmezések, illetve azok módosításai kerültek kibocsátásra. A Társaság ezeket a standardokat és értelmezéseket, illetve ezek módosításait attól az időponttól tervezi alkalmazni, amikortól azok hatályossá válnak.

- IFRS 17 'Biztosítási szerződések' – Hatályba lépés: 2023. január 1. A standardnak nem lesz hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IAS 1 'Pénzügyi kimutatások prezentálása' módosítás: a kötelezettségek hosszú és rövid lejáratú besorolásával kapcsolatos pontosítás – Hatályba lépés: 2023. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IFRS 3 'Üzleti kombinációk' – Keretelvekre történő hivatkozások miatti módosítás – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozó hatása nem meghatározható.
- IAS 16 'Ingatlanok, gépek és berendezések' módosítás: Használatba vétel előtt felmerülő bevételek elszámolása – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IAS 37 'Céltartalékok, függő kötelezettségek és függő követelések' módosítás: Hátrányos szerződések kapcsán elszámolható költségek – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozó hatása nem meghatározható.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

- IFRS standardok évközi javításai 2018-2020: IFRS 1 'A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok első alkalmazása', IFRS 9 'Pénzügyi instrumentumok' és IAS 41 'Mezőgazdaság' módosításai – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IAS 1 'A Pénzügyi kimutatások prezentálása' és az IFRS Gyakorlati alkalmazások 2 'Lényegesség megítélése': Számviteli politikai döntések bemutatása – Hatályba lépés: 2023. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IAS 8 'Számviteli politika, a számviteli becslések változásai és hibák': Számviteli becslés fogalmának módosítása – Hatályba lépés: 2023. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IFRS 16 'Lízingek' módosítása: COVID-19-hez kapcsolódó bérleti engedmények 2021. június 30 utáni időszak tekintetében – Hatályba lépés: 2021. április 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozó hatása nem meghatározható.

Az alábbi standardok, módosítások és értelmezések kerültek befogadásra az Európai Unióban:

- IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 és IFRS 16 módosításai a Kamatláb viszonyítási reform 2. szakasza alapján – Hatályba lépés: 2021. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozó hatása nem meghatározható.
- IFRS 4 'Biztosítási szerződések'-kel kapcsolatban az IFRS 9 kötelező alkalmazása – Hatályba lépés: 2021. január 1. A standardnak nem lesz hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IFRS 16 'Lízingek' : COVID-19-hez kapcsolódó bérleti engedmények – Hatályba lépés: 2020. június 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan nincs hatása, nem kapott bérleti engedményeket a COVID-19-hez kapcsolódóan.
- IFRS 3 'Üzleti kombinációk' módosítása - Hatályba lépés: 2020. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan nincs hatása.
- IFRS 9, IAS 39 és IFRS 7 módosításai a Kamatláb viszonyítási reformmal összefüggésben – Hatályba lépés: 2020. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan nincs hatása.

5. Bevételek

Számviteli politika:

Vevőszerveződésekben származó bevételek:

A Társaság az IFRS 15 standard követelményei alapján számolja el bevételeit.

Az IFRS 15 standarddal összhangban bevételnek minősül minden jövedelem, amely a Társaság szokásos tevékenységéből származik. A vevő szerződésekből származó bevételek a standard ötlépéses modellje szerint kerülnek elszámolásra:

1. Szerződés beazonosítása
2. Teljesítési kötelek azonosítása
3. Ügyleti ár meghatározása
4. Ügyleti ár teljesítési kötelekhez allokálása
5. Árbevétel megjelenítése

Az IFRS 15 alkalmazása legfőképpen az alábbi elszámolásokat érinti.

Felmentett repülések elszámolása:

A 'Felmentett repülések költségtérítései' a 'Léginavigációs szolgáltatásból származó bevételek' között kerülnek bemutatásra, mert a Társaság által nyújtott léginavigációs szolgáltatás igénybe vevői a légtérhasználók, függetlenül attól, hogy ezen szolgáltatások díját a meghatározott Minisztériumok térítik meg. 2020-ban 'Felmentett repülések költségtérítései' címen 622.994 ezer HUF került bemutatásra a Légitforgalmi irányítás árbevételei soron. A Követeléseként megjelenített összegek továbbra is az Egyéb forgóeszközök és az Egyéb hosszú lejáratú eszközök között kerülnek bemutatásra a 14.1 és 14.2 kiegészítő megjegyzésekben részletezett módon.

Vagyonkezelésbe vett ingatlanon végzett beruházások értékesítésének elszámolása:

A vagyonkezelésbe vett eszközökön végzett beruházásokat a Társaság jogszabályi előírások alapján értékesíti a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő részére, azok így válnak az állami vagyon részévé. Az ilyen módon elszámolt összeg az IFRS 15 alapján nem tartozik a Társaság szokásos tevékenységei közé, így nem minősül árbevételnek. A vagyonkezelésbe vett eszközökön végzett beruházások értékesítésének összege a kapcsolódó ráfordításokkal nettó módon bemutatva az 'Egyéb bevételek/ráfordítások' között kerül elszámolásra.

Bemutatói követelményeket nem teljesítő bevételek:

Amennyiben a szerződéskötéskor nem valószínű, hogy a Társaság be fogja szedni az ellenértéket, amelyre az áruk, vagy a szolgáltatások vevőknek való átadásáért jogosult, akkor nem számolható el bevétel. A Társaság rendelkezik olyan szolgáltatási szerződésekkel, melyek alapján az árbevétel nem mutatható ki, ezáltal értékvesztés elszámolás sem történik.

Léginavigációs szolgáltatásból származó bevételek:

A számlázott, illetve a megszolgált léginavigációs szolgáltatás árbevételét a Társaság a költségtervekben

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

szereplő költségek és a tervezett éves forgalom alapján forintban meghatározott egységdíjakon számolja el, a tényleges fizető szolgáltatási egységeket figyelembe véve.

A szolgáltatási egységek száma függ a repülőgép súlyától, a mozgások darabszámától, illetve átrepülő forgalom irányítása esetén a távolsági faktortól.

A Társaság léginavigációs szolgáltatásainak három fő üzletága az átrepülő gépeknek nyújtott ('En Route') navigációs szolgáltatás a magyar magas légtérben, terminál navigációs szolgáltatások a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelkörzetében ('terminál'), illetve az átrepülő gépeknek nyújtott ('En Route') navigációs szolgáltatás a koszovói magas légtérben. A 2015. üzleti évtől mind a magyar légtér átrepülő forgalmának irányítása, mind a terminálirányítás a teljesítmény-tervezés keretein belül működik. 2015. üzleti évtől már csak a Koszovó feletti irányítás költségeinek elszámolása történik a teljes költségmegtérítéssel rendszeren belül.

Az En Route (magyar magas légtér) és terminál üzletágakban a teljesítmény tervezési rendszer keretein belül az egységdíjak meghatározására úgynevezett referencia periódusokat állapítottak meg (5 éves időtávval), amelyekre az adott referencia periódusban várható költségeken és forgalmon alapuló teljesítménytervet kell benyújtani. Az így készített terveket alkalmazza a Társaság az éves egységdíjak számításának alapjául, amely díjakon kerül az árbevétel meghatározásra. A teljesítményrendszer a költség- és forgalmi kockázat egy részét a léginavigációs szolgáltatókra terheli. A forgalmi kockázatból, inflációs korrekcióból, nem kontrollálható költségekből adódó módosítások nincsenek azonnali hatással a Társaság árbevételére, mivel ezek a differenciák a légtérhasználók felé a későbbi repülési években kiterhelt egységdíjakban érvényesítendőek.

A 317/2019 EU Rendelet alapján, a 2020-2024 között hatályban lévő harmadik referencia periódusban az En Route és terminálirányítás kapcsán a forgalmi kockázatot a Társaság a forgalmi kockázatmegosztási mechanizmuson keresztül közösen viseli a légtérhasználókkal. A COVID-19 világjárvány miatt kihirdetett 1627/2020 EU Rendelet értelmében 2021. október 1-jéig új teljesítménytervet kell benyújtani a 2020-2024-es időszakra, ekkor a 2020 és 2021 nagy része már tény időszak lesz, ezért 2020-ban és részben 2021-ben a forgalmi kockázatot teljes egészében a légtérhasználók viselik. Ugyanakkor újra kell tervezni a megtérítendő egységdíj mértékét is olyan módon, hogy az a korábban tervezettnél alacsonyabb költségszintre, a várt tény költségekre nyújtson fedezetet.

A koszovói üzletágban, teljes költségmegtérítési rendszerben a megállapított egységdíjak a tervezett forgalmon és szolgáltatás ellátásához szükséges tervezett költségeken alapulnak. A forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől eltérhetnek; az így keletkező különbözetelek egy kiigazító mechanizmuson keresztül kiegyenlítésre kerülnek. Fő szabály szerint az n. év alul- vagy felülfinanszírozása az n+2. év díjkalkulációja során kerül elszámolásra. A koszovói irányítás a közös Szerbia-Montenegró-KFOR En Route díjszabási zóna keretein belül működik. A szolgáltatásnyújtás bevételeinek és költségeinek elszámolása a közös Szerbia-Montenegró-KFOR költségápoláson keresztül történik, az EUROCONTROL útvonal-használati díjak fizetésére vonatkozó elveivel összhangban.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

Áruk értékesítése:

Az áruk értékesítéséből származó bevétel elszámolására akkor kerül sor, amikor az áruk tulajdonlásával kapcsolatos lényeges kockázatok és hasznok a vevőre átszállnak, vagyis rendszerint az áruk átadásakor.

Az árbevétel szolgáltatás csoportonként:

adatok ezer HUF-ban

Árbevétel	2020. év	2019. év
Árbevétel léginavigációs szolgáltatásból - en route	12 896 633	30 532 263
Árbevétel léginavigációs szolgáltatásból - terminal	2 466 305	6 945 698
Árbevétel léginavigációs szolgáltatásból - Koszovó	619 771	1 223 830
Cash-flow fedezeti ügyletek árbevétel korrekciós hatása	-282 869	-250 662
Árbevétel léginavigációs szolgáltatásból összesen	15 699 840	38 451 129
Egyéb árbevétel export tevékenységből	62 135	112 110
Egyéb árbevétel belföldi értékesítésből	82 443	79 650
Egyéb árbevétel összesen	144 578	191 760
Árbevétel összesen	15 844 418	38 642 889

A léginavigációs szolgáltatások költségei a teljesítményrendszer keretében kerülnek elszámolásra.

A teljesítményrendszer keretében „referencia-időszakok” kerülnek megállapításra 5 éves időtávval a várható egységdíjak és a vonatkozó költségek meghatározásához.

A Társaság ezt veszi alapul az éves egységdíj számítása során, amely díjakon keresztül a bevételek realizálódnak.

A tényleges forgalom és költségek azonban minden évben eltérnek a tervezettektől, amelyek - a teljesítményrendszer szabályai szerint - alul- vagy felülfinanszírozást eredményeznek. Ezen eltérések egy kiigazítási mechanizmus során rendeződnek. Főszabályként az n. év alul- vagy felülfinanszírozása az n+2. időszakra vonatkozó díj számítása során kerül figyelembe vételre.

Ugyanakkor a COVID-19 világjárványról szóló 1627/2020 EU Rendelet értelmében 2021. október 1-ig új teljesítménytervet kell benyújtani a 2020–2024 közötti időszakra vonatkozóan. Ez a rendelet továbbá azt is előírja, hogy a 2020 és 2021 időszakokban felmerült eltéréseket nem az n+2. időszakban kell figyelembe venni, hanem egyenlően kell felosztani legalább 5 évre 2023-tól kezdődően.

A 2020. évi bevétel összege 15.844.418 ezer HUF, míg 2019-ben 38.642.889 ezer HUF volt.

A 2020 és 2019 közötti árbevétel-eltérés a következő fő elemekből származik:

adatok ezer HUF-ban

Árbevétel változása	
2020. évi árbevétel	15 844 418
2018 előtti évek felülfinanszírozása bevétel csökkenést eredményezett 2020-ban	9 044 276
2022-2027 között megtérülő nem fedezett 2020. évi költségek	8 062 496
2019. évi felülfinanszírozás magasabb bázisidőszaki összeget jelent	2 237 850
Egyéb (pl. tőkeköltség változása)	3 453 849
2019. évi árbevétel	38 642 889

A 2020. évi bevétel 2019. évi szinthez képesti visszaesése a következő főbb okokra vezethető vissza:

- 9.044.276 ezer HUF összegben a 2018 előtti évek felülfinanszírozása, amelyek a 2020. évi egységdíjban kerültek figyelembe vételre (a fent említett kiigazítási mechanizmus szerint).

- 8.062.496 ezer HUF összegben 2020-ra vonatkozóan járó, de csak a későbbi években érvényesíthető bevételek a 2020-ban a légtérhasználók által nem fedezett költségek után. Figyelembe kell venni, hogy ez a jelentős összegű, főként forgalomvisszaesés miatt képződő 2020. évi alulfinanszírozás tárgyévben nem számolható el bevételként az IFRS elszámolás alapján. Az ily módon nem fedezett, indokolt költségek elszámolása és bevételként történő kimutatása a későbbi évek egységdíjain keresztül történik az alábbiak szerint:
  - 634.956 ezer HUF 2022-ben
  - 7.427.540 ezer HUF 2023-2027 időszak alatt (évente 1.485.508 ezer HUF összegben)
- A 2019-es bevétel 2.237.850 ezer HUF összegű felülfinanszírozás összeget tartalmaz, amely a bázis időszakban magasabb bevételi összeget eredményezett.
- Az egyéb tételek között jelenik meg a teljesítményrendszer szabályai alapján a Társaságnak járó bevétel eltérő mértéke a 2019. évi és a 2020. évi költségalapok eltérő nagysága miatt (azaz, hogy a 2020. évi költségek szintje a 2019. évitől elmaradt). Tekintettel arra, hogy a 1627/2020 EU rendelet értelmében a 2020. évi tény költségek alapján kell majd a Társaságnak járó bevételeket meghatározni, ezért a tényköltségek alacsonyabb szintje (pl. tőkeköltség) alacsonyabb, az adott évre járó bevételt fog eleve – a forgalomcsökkenéstől függetlenül – eredményezni.

Árbevétel léginavigációs szolgáltatásból:

Az árbevétel 99,1%-a a Társaság fő tevékenységi körének számító léginavigációs szolgáltatás nyújtásából származott 2020-ban (2019-ben 99,5%).

A 2020. évi léginavigációs szolgáltatás nyújtásból származó árbevétel 81%-a a Magyarország feletti magas légtérben történő átrepülő (En Route) forgalom irányításából származik (2019-ben 79%), 15%-a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtéren történő terminálirányításból (2019-ben 18%), míg 4%-ban a Koszovó feletti magas légtér átrepülő forgalom irányításának köszönhető (2019-ben 3%).

Az árbevétel értékét módosítja a bevételek devizás árfolyamkockázatának fedezetére kötött cash flow fedezeti ügyletek árfolyamkülönbözete.

Magyarország 2020. évi összforgalma jelentősen elmarad a 2019. évi rekordévtől, ami elsősorban a COVID-19 világjárvány miatt következett be. A magyar légtérben kezelt összesen 424.508 léggépjármű a 2019-es érték 45%-a. A CRCO adatai szerint az ellenőrzött légtérben 391.244 volt a mozgásszám, ebből 343.412 az átrepülő és 47.832 a terminál mozgásszám. Az érték a 2019-es 43%-a.

A 2020. év forgalmának alakulását alapvetően meghatározta a kialakult világjárvány és annak hatása a légiközlekedési iparra. A forgalmat kezdetben a járvány miatti utazási kedv visszaesése, majd pedig a járvány terjedésének lassítására hozott intézkedések befolyásolták. A forgalom március 10-étől fokozatos csökkenéssel áprilisban érte el a mélypontot. A leggyengébb napokon, április közepén az En Route SU forgalom az előző évinek csak 13%-a volt. Ebben az időszakban az európai légitársaságoknál szinte csak a repatriáló járatok és a cargo forgalom maradt meg.

Júniustól, a veszélyhelyzet megszűnésével enyhített beutazási korlátozások léptek életbe, ami lassú, fokozatos regenerálódáshoz vezetett. Ennek eredményeképp augusztusban a 2019-es forgalom 46%-ára emelkedett vissza a forgalom.

HUNGAROCNTRONL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

A nyár végétől azonban a legtöbb országban romlott a járványhelyzet, az őszi hónapokra megjelent a járvány második hulláma. A load factor alig ment 50% fölé, emiatt további járattörlések történtek, az interkontinentális forgalom pedig rendkívül limitált maradt. Szeptember-októberben egész európai szinten a 2019-es 45-50%-án megrekedt a forgalom, nem tért vissza a fogyasztói bizalom. A járványtól való félelem és a karantén-intézkedések jelentősen rontották az utazási kedvet. Novembertől további csökkenés volt tapasztalható, az előző évi 37-38%-án stagnált a forgalom.

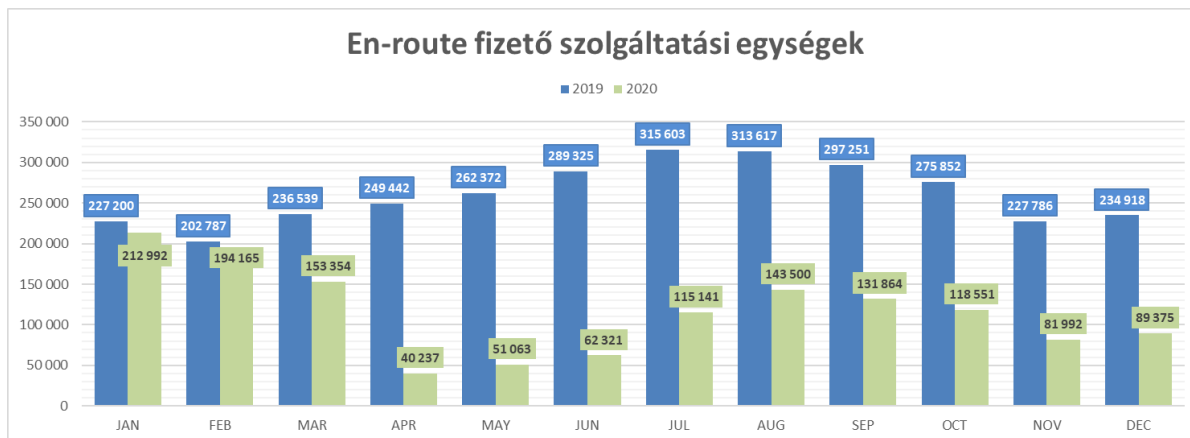
A Terminálirányítás üzletágban a visszaesés később kezdődött, de végül nagyobb mértékű volt, mint az En Route esetében. Április közepén egyes napokon az előző évi forgalomnak csak 6% (mozgásszámban), illetve 8%-át (SU-ban) regisztráltuk. Júliusban az Emirates-en kívül minden jelentős szereplő elindult, korlátozott menetrendekkel, augusztusban azonban itt is megtorpant a regenerálódás.

Szeptemberben szignifikánsan visszaesett a terminálforgalom, miután szeptember 1-jétől az év hátralévő részére a Magyarországra történő beutazás feltételei jelentősen szigorodtak. A beutazási korlátozásoktól függetlenül is érzékelhető volt egy megtorpanás a forgalom felépülésében, aminek elsődleges oka, hogy nem állt helyre a fogyasztói bizalom. Decemberben az ünnepeknek köszönhetően némileg megugrott a forgalom, de még ezt a szezonális növekedést is visszavetette a Nagy-Britanniából induló forgalom korlátozása (az ott megjelent vírus variánsnak köszönhetően).

2014. április 3-tól a HungaroControl Zrt. irányítja a Koszovó feletti magaslégtérben (KFOR szektor) az átrepülő polgári légiforgalmat. A pandémia természetesen kihatással volt a HungaroControl által ellenőrzött Koszovó szektor forgalmára is, ahol a kezelt gépek száma (63.642) a 2016-os év szintjére esett vissza. Ebben a légtérben az előző évinek 45%-a volt a forgalom.

En Route szolgáltatási egységek alakulása

2020-ban az összes En Route szolgáltatási egység szám csökkenése az előző évinek 45%-a volt, ami a mozgásszámoknál leírtak következménye. 2020-ban az összes En Route szolgáltatási egységek száma 1.423.059 volt, amelyből 28.504 egység (2%) tartozott a felmentett kategóriába. A bevétel alapját képező En Route fizető szolgáltatási egységek száma az előző évinek 45%-a, 1.394.555 SU volt.

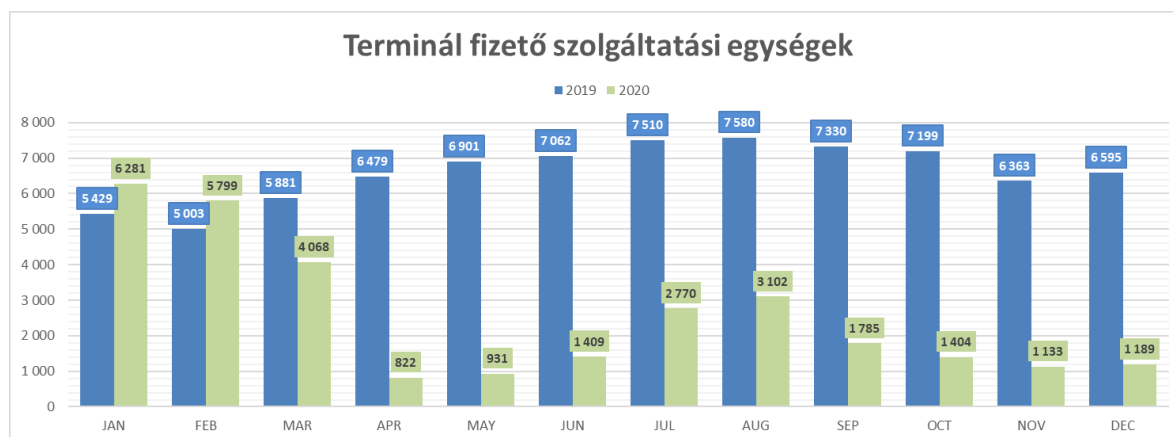

Terminál szolgáltatási egységek alakulása

2020-ban az összes terminálirányítási szolgáltatási egység szám az előző évinek a 39%-a volt, ami a mozgásszámoknál leírtak következménye. 2020-ban az összes szolgáltatási egységek száma 31.109 volt,

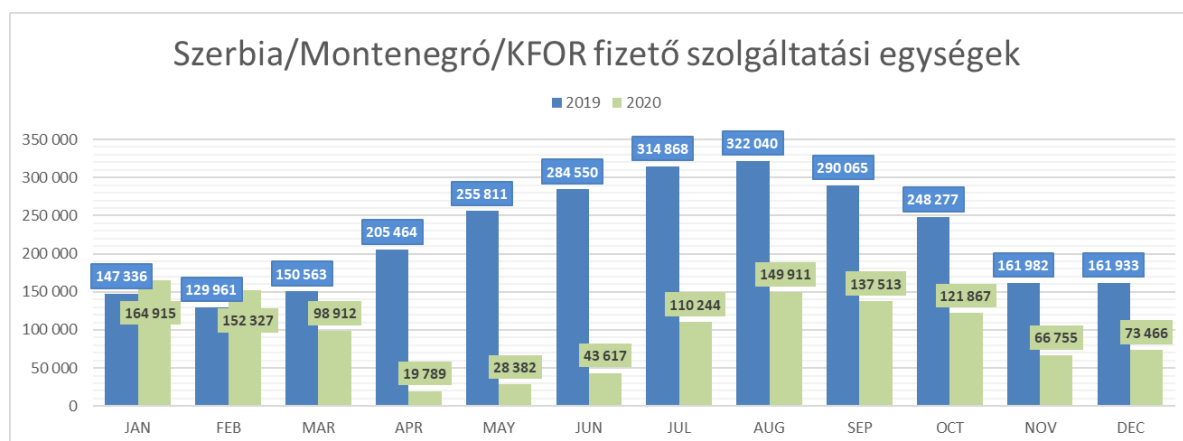
HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

amelyből 417 egység (1%) tartozott a felmentett kategóriába. A bevétel alapját képző fizető szolgáltatási egységek száma az előző évnek 39%-a, 30.692 volt.

Koszovói árbevétel szolgáltatási egységek alakulása

A Koszovó feletti magaslégtérben nyújtott szolgáltatás pénzügyi elszámolása a Szerbiával, illetve Montenegróval alkotott közös díjzóna alapján történik. Emiatt a koszovói üzletág esetében, a szolgáltatási egységyszámok elemzése során a teljes díjzóna forgalmát kell vizsgálni. A teljes díjzóna fizető szolgáltatási egységben kifejezett forgalma a 2019. évi forgalomnak a 44%-a volt.

Cash flow fedezeti ügyletek árbevétel módosító hatása:

A Társaság devizában denominált, léginavigációs szolgáltatás nyújtásából származó árbevételének nagy része cash flow fedezeti ügyletekkel fedezett. A devizában történő cash flow-k fedezésére használt deviza fedezeti ügyletek tőkében elszámolt valós értékének hatékony részét a vevőkövetelés mérlegre kerülésekor a Társaság az árbevételben számolja el a fedezett vevőkön keletkező árfolyamnyereségekkel/veszteségekkel együtt.

Az árbevételben kimutatott, tőkéből átvezetett valós érték különbözet 2020-ban 282.869 ezer HUF veszteség. 2019-ben 365.924 ezer HUF veszteség volt.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

Tovább információt a cash flow fedezeti ügyletekről a 14.6-os és 14.7 b) kiegészítő megjegyzések tartalmaznak.

A Társaságnak nincs megszűnő tevékenysége, minden árbevétel folytatódó tevékenységből származik.

6. Működési költség

Számviteli politika:

Amennyiben külön standard nem szabályozza, a működési költségek adott időpontban vagy adott időszak alatt kerülnek elszámolásra. Ha egy adott tranzakció egy konkrét IFRS hatáskörébe tartozik, akkor annak a standardnak megfelelően kerül számviteli elszámolásra.

Az alábbiakban a működési költségek fajtánként kerülnek bemutatásra.

6.1. Személyi jellegű ráfordítások összetétele

a datok ezer HUF-ban

Személyi jellegű ráfordítások	2020. év	2019. év
Bérek és fizetések	13 452 336	14 160 635
Bérfárulékok	2 601 394	3 035 934
Egyéb személyi jellegű költségek	1 358 448	1 316 861
Tárgyévi ráfordítások nyugdíjprogramból és egyéb hosszú távú munkavállalói hozzájárulásból*	-58 417	258 928
Személyi jellegű ráfordítások összesen	17 353 761	18 772 358

* További információt a 16-os kiegészítő megjegyzés tartalmaz.

A HungaroControl alkalmazotti létszáma – záró értékek:

Munkavállalói létszám	2020. év	2019. év
Légiforgalmi szolgáltatás nyújtásban közvetlenül részt vevő területek	363	354
Navigációs és kommunikációs, valamint radar területek	35	36
Meteorológiai szolgáltató terület	22	22
Műszaki fejlesztési területek	103	106
Támogató területek*	276	278
Munkavállalói záró létszám	799	796

* Támogató területek: az IT, a jogi, pénzügyi és HR, védelmi és biztonsági, üzletfejlesztési, compliance és belső ellenőrzés területek.

A Társaság átlagos alkalmazotti létszáma 2020-ban 766,9 fő volt (2019-ben: 741,1 fő).

6.2. Anyagjellegű ráfordítások összetétele

adatok ezer HUF-ban

Anyagjellegű ráfordítások	2020. év	2019. év
Villamosenergia díja	290 176	303 692
Egyéb anyagok	134 002	99 479
Anyagköltség	424 178	403 171
Eurocontrol hozzájárulás	1 376 346	1 469 105
Felelősségbiztosítások	1 081 345	949 668
Szoftver éves rendszeres és alkalmi frissítés, karbantartás	964 402	784 862
Belföldi képzés, továbbképzés költségei	943 516	853 124
Egyéb költségek	755 753	529 287
Hatósági díjak	611 816	612 827
Online szolgáltatás, adatátvitel	600 749	562 326
Javítás, karbantartás	541 621	492 229
Meteorológiai szolgáltatás költségei	531 927	488 661
Hirdetés, reklám, propaganda, marketing költségek	495 281	369 517
Munka- Tűz és Vagyonvédelmi, valamint őrző-védő szolgáltatás	365 810	355 209
Szakértői, pályázati díj, üzletviteli tanácsadás	361 738	406 407
Szennyvíz-, hulladékkezelés	127 824	105 918
Külföldi utazás kiküldetés	40 447	294 311
Ingtatlanok bérleti díjai, kölcsönzési díjai	33 905	104 052
Nem tárgyi eszközt érintő kölcsönzési díjak	22 686	25 223
Vagyonkezelt eszközök bérleti díja*	16 751	30 936
Tárgyi eszközök bérleti díjai, kölcsönzési díjai	14 167	16 804
Igénybevett és egyéb szolgáltatások	8 886 084	8 450 466
Ebből: Rövid futamidejű lízingekhez kötődő költségek	11 092	66 551
Ebből: Kisértékű eszközök lízingjeihez kötődő költségek (kivéve rövid futamidejű lízingek)	6 862	5 026
Anyagjellegű ráfordítások összesen	9 310 262	8 853 637

* 2007 szeptemberében a Társaság az állami vagyon kezeléséért felelős hatósággal (Kincstári Vagyoni Igazgatóság, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. jogelődje) vagyonkezelési megállapodást kötött. A megállapodás értelmében a Társaság vagyonkezelési jogot szerzett állami tulajdonban lévő földterületek, épületek, berendezések valamint azok kapcsolódó vagyoni értékű jogai felett. A Társaság az állami tulajdonban álló ingatlanokra vonatkozó vagyonkezelési szerződést az IFRS 16 standard alapján használati jog eszközként és lízing kötelezettségként jeleníti meg. Az ezen a soron bemutatott ráfordítás összege nem köthető használati jog eszközökhöz. A lízing díj az eszközérték alapján kerül meghatározásra.

Bérleti díjakra, lízingekre vonatkozó számviteli politika:

A Társaság az IFRS 16 'Lízingek' standard előírásai alapján a bérleti szerződéseit a rövid futamidejű lízingek és a mögöttes kisértékű eszközökhöz kapcsolódó lízingek kivételével (megjelenítési kivételek) a pénzügyi kimutatásaiban használati jog eszközként és lízing kötelezettségként jeleníti meg.

A megjelenítési kivételek esetén (12 hónapnál nem hosszabb futamidejű lízingek, kisértékű mögöttes eszközre vonatkozó lízingek) a felmerült lízingdíjak a futamidő alatt lineáris vagy más szisztematikus módszerrel kerülnek elszámolásra a ráfordítások terhére.

7. Egyéb bevételek és ráfordítások

Számviteli politika:

Állami támogatások:

Az állami támogatások valós értéken kerülnek elszámolásra, ha megfelelően bizonyított, hogy a Társaság megkapja a támogatást, és valamennyi kapcsolódó követelménynek megfelel. A **működési célú**, költségek ellentételezésére kapott állami támogatást azon időszakokra kell szisztematikusan elszámolni, amelyekben azok a költségek merültek fel, amelyeket kompenzálni hivatott. A **fejlesztési célú**, eszközökhöz kapcsolódó állami támogatást a Társaság a bruttó elszámolás módszerét alkalmazva halasztott bevételként mutatja ki, és az eszköz élettartama alatt az értécsökkenési leírással arányos részletekben oldja fel és számolja el bevételként.

adatok ezer HUF-ban

Egyéb bevételek és ráfordítások	2020. év	2019. év
Működési célú, költségtérítéshez kapcsolódó támogatások	242 729	166 937
Fejlesztési célú, eszközökhöz kapcsolódó támogatások	181 328	218 821
Egyéb elszámolt bevétel tételek	131 078	345 456
Késedelmes fizetések kamata és egyéb díjai	17 439	41 167
Elengedett kötelezettségek	55	0
Egyéb bevételek összesen	572 629	772 381
Adott támogatások, szponzoráció	187 960	242 707
Követelések elszámolt értékvesztése*	90 735	250 198
Építményadó	52 431	35 605
Minisztériumok elszámolt költségtérítése	44 520	281 091
Egyéb elszámolt ráfordítások	16 860	48 251
Behajthatatlan követelések leírt értéke	3 556	0
Egyéb ráfordítások összesen	396 062	857 852
Összesen bevétel /ráfordítás (-)	176 567	-85 471

* A követelésekre elszámolt értékvesztés egyenlegének részleteit a 14.2-es megjegyzés mutatja be.

A Társaság rendelkezik mind fejlesztési célú, eszközbeszerzésekre kapott támogatásokkal, mind működési célú, költségek ellentételezésére kapott támogatásokkal. Működési célú támogatások nyújtására jellemzően a SESAR (Single European Sky ATM Research) program keretében megvalósított tevékenységek esetében kerül sor. A támogatásokkal kapcsolatban bővebb információ a <https://www.hungarocontrol.hu/eu-tamogatások> oldalon található.

Az alábbi táblázat a még le nem zárt támogatásokkal kapcsolatos, mérlegben megjelenő egyenlegeket tartalmazza. Ez az összeg azon költségek ellentételezésére kapott támogatások felmerült ráfordításaival arányos összegére elszámolt bevételt tartalmazza, amelyek esetében a Társaság bizonyítani tudja, hogy teljesíteni fogja a támogatáshoz kapcsolódó feltételeket és valószínű, hogy a támogatást meg fogja kapni. Ezen bevételek egyrészt a kapott előfinanszírozás terhére, másrészt egyéb rövid lejáratú követeléseként kerülnek a mérlegben elszámolásra.

adatok ezer HUF-ban

Le nem zárt támogatások egyenlegei	2020. december 31.	2019. december 31.
Egyéb követeléseként elhatárolt bevétel egyenlege	58 746	29 690
Előfinanszírozásként kapott támogatás egyenlege (kötelezettség)	1 080 825	892 811

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

Az alábbi táblázat a már lezárt, fejlesztési célú, eszközbeszerzésekre kapott támogatások mérlegben megjelenő egyenlegeit, az azokban bekövetkező mozgásokat, valamint az egyes üzleti években azok bevételként elszámolt részét foglalja össze:

adatok ezer HUF-ban

Támogatások mozgásai	2020. év	2019. év
Egyenlegek január 1-én	980 358	1 199 178
Halasztott bevételek feloldása	-181 328	-218 820
Egyenlegek december 31-én	799 030	980 358
Éven belüli rész	164 056	209 347
Éven túli rész	634 974	771 011

8. Pénzügyi eredmény

Számviteli politika:

Kamatbevétel:

A bevétel elszámolására a kamat keletkezésekor kerül sor az effektív kamatláb módszerével. A kamatbevétel az eredménykimutatásban a pénzügyi eredményben kerül bemutatásra.

A pénzügyi instrumentumokkal valamint a lízingszel kapcsolatos számviteli politikákat 14-es megjegyzés alatt mutatjuk be.

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi eredmény	2020. év (+) nyereség (-) veszteség	2019. év (+) nyereség (-) veszteség
Lekötött betéteken és állampapírokon realizált kamat és árfolyamkülönbözet	166 868	185 008
Devizás tételek év végi ártérítelésének eredménye	-139 382	-56 776
Eredménykimutatással szemben, pénzügyi eredményben elszámolt kamatok (kapott swap pontok)*	54 531	43 893
Cash flow-fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben megjelenített nem hatékony része (-) veszteség/ (+) nyereség*	-329 266	-61 063
Valósérték-fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben elszámolt nem hatékony része (-) veszteség/ (+) nyereség*	2 651	0
Lízing kötelezettségek elszámolt kamata***	-1 120 479	-1 164 228
Hosszútávú munkavállalói kötelezettségek diszkont lebontása miatti kamat elszámolás**	0	-9 516
Egyéb tételek diszkont lebontása miatti kamat elszámolás	25	2 607
Realizált árfolyam különbségek	344 248	139 111
Egyéb tételek	0	94 401
Pénzügyi tevékenység eredménye	-1 020 804	-826 563

* A fedezeti ügyleteket a 14.6-os és 14.7 b) megjegyzés alatt mutatjuk be.

** A hosszú távú munkavállalói kötelezettségeket a 16-os megjegyzés alatt mutatjuk be.

*** A lízing kötelezettséggel kapcsolatos információkat a 14.4 megjegyzés alatt mutatjuk be.

9. Befektetések közös vezetésű vállalkozásokban

Számviteli politika:

A Társaság a közös vezetésű vállalatokban lévő érdekeltségeit a tőke módszer alkalmazásával értékeli. A tőke módszer alapján a közös vezetésű vállalkozásokban meglévő befektetés a közös vezetésű vállalkozás nettó eszközértékének megszerzést követő, a Társaságra jutó változásával növelt bekerülési értéken kerül kimutatásra. A közös vezetésű vállalkozásokban levő befektetések értékvesztésre utaló objektív bizonyítékok beazonosítása céljából felülvizsgálatra kerülnek. Amennyiben van ilyen bizonyíték, meghatározásra kerül a befektetés realizálható értéke és az elszámolandó értékvesztés. A korábbi években

HUNGAROCENTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

elszámolt veszteségek okának mérlegelése alapján kerül meghatározásra, hogy azok visszafordításra kerülhetnek-e.

A beszámoló a HungaroControl és közös vezetésű vállalatának, az Entry Point Central Kft-nek (EPC Kft.) és a FABCE Aviation Services, Ltd-nek (FABCE, Ltd.) tőke módszerrel számított adatait tartalmazza.

Az EPC Kft. légitforgalmi irányítói képzési feladatok ellátására jött létre. Az EPC Kft. Magyarországon bejegyzett társaság, könyveit Magyar Forintban vezeti. Az EPC Kft-t a svéd Entry Point North AB és a HungaroControl Zrt. közösen irányítják, a jegyzett tőkének pedig 51%-ával, illetve 49%-ával rendelkeznek. A főbb, irányítást befolyásoló politikák meghozatalához a tagok egyhangú döntése szükséges. Kivételt képez az ügyvezető igazgató megválasztása, ahol a HungaroControlnak elsőbbségi joga van. Mindezek alapján így az EPC Kft. közös vezetésű vállalként került besorolásra és éves beszámolója tőke módszerrel kerül bemutatásra. Az alábbi tábla az EPC Kft. adatait mutatja be:

Közös vezetésű vállalat	Alapítás dátuma	Jegyzett tőke (ezer HUF)	Tulajdonosi hányad
Entry Point Central Kft.	2011. május 26.	3 000	HungaroControl 49%

A FABCE Aviation Services, Ltd-t a Közép-európai Funkcionális Légtérblokk (FABCE) tagjai, az osztrák, cseh, horvát, magyar, szlovák és szlovén ANSP-k közös részvétellel alapították. A Társaság a FABCE Program végrehajtásának támogatásáért és a régió közös légiközlekedési projektjeinek menedzseléséért felelős. A FABCE, Ltd-t a tagok közösen irányítják. Szlovéniában bejegyzett társaság, könyveit EUR-ban vezeti az IFRS-ek szerint. Az alábbi tábla a FABCE Aviation Services, Ltd. adatait mutatja be:

Közös vezetésű vállalat	Alapítás dátuma	Jegyzett tőke (EUR-ban)	Tulajdonosi hányad
FABCE Aviation Services, Ltd.	2014. október 17.	36 000	HungaroControl 16,67%

Az év végi egyenlegek alakulása a következő:

Részeselek	adatok ezer HUF-ban		
	EPC Kft.	FABCE, Ltd.	Összesen
Érték 2019 január 1.	143 975	1 597	145 572
2019. évi eredményből való részesedés	22 699	5	22 704
Kapott osztalék	-103 204	0	-103 204
Egyéb korrekció	0	54	54
Érték 2019. december 31.	63 470	1 656	65 126
2020. évi eredményből való részesedés	15 325	0	15 325
Kapott osztalék	-24 500	0	-24 500
Egyéb korrekció	0	208	208
Érték 2020. december 31.	54 295	1 864	56 159

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

EPC Kft-ben lévő részesedés bemutatása

Az EPC Kft. eszközei, forrásai, illetve bevételei, ráfordításai, valamint a Társaság ezen tételekből való részesedése 2020. december 31-én, illetve 2019. december 31-én az alábbiak szerint alakultak:

adatok ezer HUF-ban

EPC Kft. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatása	2020. december 31.	2019. december 31.
Befektetett eszközök	708	5 600
Forgóeszközök	170 758	186 147
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
Rövid lejáratú kötelezettségek	60 659	62 216
Tőke	110 807	129 531

adatok ezer HUF-ban

EPC Kft. Átfogó jövedelem kimutatása	2020. év	2019. év
Értékesítés árbevétele	862 036	798 439
Operatív költségek	840 874	746 529
Pénzügyi eredmény	13 410	-1 002
Adózás előtti eredmény	34 572	50 908
Adófizetési kötelezettség	3 296	4 583
Tárgyévi eredmény	31 276	46 325

adatok ezer HUF-ban

A Társaság részesedése az EPC Kft. eredményéből	
Előző évek eredménye	327 151
2020. évi eredmény	31 276
Kumulált eredmény összesen	358 427
Részesedés a realizált profitból (49%)	175 629
Részesedésre elszámolt értékvesztés	0
Részesedés a kumulált eredményből összesen	175 629
Kapott osztalék	-127 704
Részesedés bekerülési értéke	6 370
Befektetés értéke a beszámolási időszak végén	54 295

A befektetés bekerülési értéke szerzéskor 6.370 ezer HUF volt – ami a Társaság fenti kumulált eredményből való részesedésével együtt 54.295 ezer HUF befektetési értéket eredményezett 2020 végén (2019-ben 63.470 ezer HUF). A 2020-as pénzügyi évben, az eredménykimutatás Részesedés a közös vezetőségű vállalkozások nyereségéből/veszteségéből során kimutatott nyereség az EPC Kft. részesedés tekintetében 15.325 ezer HUF (2019-ben 22.699 ezer HUF). 2020-ban az EPC Kft.-től kapott osztalék 24.500 ezer HUF volt, amely csökkentette a Társaság részesedés értékét az EPC Kft.-ben.

Az EPC Kft.-nek nem voltak függő kötelezettségei, illetve befektetési kötelezettségvállalásai a bemutatott beszámolási időszakok egyikének fordulónapján sem.

FABCE Aviation Services, Ltd.-ben lévő részesedés bemutatása

A Társaság másik közös vezetésű vállalata, a FABCE Aviation Services, Ltd, amelynek teljes jegyzett tőkéje 36.000 EUR.

adatok ezer HUF-ban

FABCE Aviation Services, Ltd. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatása	2020. december 31.	2019. december 31.
Befektetett eszközök	381	127
Forgóeszközök	103 724	103 670
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
Rövid lejáratú kötelezettségek	71 330	74 130
Tőke	32 775	29 667

adatok ezer HUF-ban

FABCE Aviation Services, Ltd. Átfogó jövedelem kimutatása	2020. év	2019. év
Értékesítés árbevétele	218 232	264 977
Egyéb bevétel	1 369	-1
Operatív költségek	219 570	264 944
Pénzügyi eredmény	6	-6
Adózás előtti eredmény	37	26
Adófizetési kötelezettség	36	0
Tárgyévi eredmény	1	26

adatok ezer HUF-ban

A Társaság részesedése a FABCE Aviation Services, Ltd. eredményéből	
Előző évek eredménye	-1 963
2020. évi eredmény	1
Kumulált eredmény összesen	-1 962
Részesedés a realizált profitból (16,67%)	-327
Részesedésre elszámolt értékvesztés	0
Részesedés a kumulált eredményből összesen	-327
Részesedés bekerülési értéke	1 835
Átértékelés hatása	356
Befektetés értéke a beszámolási időszak végén	1 864

10. Adózás

Számviteli politika:

A Társaság a következő adókat sorolja a társasági jövedelemadó kategóriába: társasági adó, helyi iparüzési adó és innovációs járulék.

A társasági adó és innovációs járulék a magyar központi adóhivatalnak fizetendő, a helyi iparüzési adót a helyi önkormányzatoknak kell megfizetni. A társasági adó alapja az adózó társaság számviteli nyereségének adóalap-csökkentő és adóalap-növelő tételeivel korrigált adózás előtti eredménye. A helyi iparüzési adó és innovációs járulék alapja az adózó társaság nettó árbevétele, csökkentve az anyagköltséggel, eladott áruk beszerzési értékével és közvetített szolgáltatások költségével.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

A Társaság a halasztott adót a 'kötelezettség módszert' alkalmazva az eszközök és kötelezettségek beszámolóban szereplő könyv szerinti értéke és a társasági adózás céljából megállapított értéke között fennálló átmeneti különbségekre képezi. Halasztott adót nem számol el abban az esetben, ha egy eszközt vagy kötelezettséget először ismer el a könyvekben egy olyan - nem akvizíciós - tranzakció keretében, amely nincs hatással sem a számviteli, sem az adózandó eredményre.

A Társaság a halasztott adó összegét olyan, a mérlegfordulónapon hatályos adókulcsok alkalmazásával számítja, amelyek várhatóan érvényesek lesznek a halasztott adókövetelés érvényesítése, illetve a halasztott adókötelezettség rendezése időpontjában.

A Társaság a halasztott és effektív adót az eredménykimutatással szemben számolja el, kivéve, ha közvetlenül a tőkében elszámolandó tételekhez kapcsolódnak; ebben az esetben az adótétel is ott kerül elszámolásra.

Halasztott adókövetelés elszámolására olyan mértékben kerül sor, amilyen mértékben valószínűsíthető, hogy a jövőben lesz olyan adóköteles nyereség (vagy visszaforduló halasztott adókötelezettség), amellyel szemben a halasztott adókövetelés érvényesíthető. A halasztott adókövetelés értéke minden év végén felülvizsgálatra kerül, és azon mértékig kerül csökkentésre, melyen az eszköz megtérülése várható.

A Társaság halasztott adót számol el a közös vezetésű vállalatban levő részesedés 'átmeneti különbségeire' is. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a Társaság kontrollálja az átmeneti különbségek visszafordulásának idejét, és nem várható az átmeneti különbség visszafordulása belátható időn belül.

A halasztott adó eszközök és kötelezettségek nettósítására akkor kerül sor, ha jogilag megengedett az adókövetelések adókötelezettségekkel szembeni ellentételezése, valamint a követelések és kötelezettségek ugyanazon adóhatóság által meghatározott jövedelemadóhoz kapcsolódnak, és a Társaság nettó értéken kívánja rendezni adókövetelését és adókötelezettségét.

Jelentős számviteli becslések:

Komplex adószabályozások, adójogszabály változások értelmezésével, illetve jövőbeni adóköteles nyereségek időzítésével és összegével kapcsolatban létezhetnek bizonytalanságok. Az ilyen feltételezésekkel kapcsolatos jövőbeni változások a már elszámolt adózásból származó bevételek és ráfordítások jövőbeni módosítását tehetik szükségessé.

Követelések és kötelezettségek jövedelemadókból:

Az egyes adónemeken az év végén fennálló követelések vagy kötelezettségek a következők szerint alakultak:

adatok ezer HUF-ban		
Jövedelem adók	2020. december 31.	2019. december 31.
Társasági adó	116 562	186 300
Helyi iparüzési adó	101 219	21 450
Innovációs hozzájárulás	14 699	0
Követelés jövedelem adókból összesen	232 480	207 750
Innovációs hozzájárulás	0	27 530
Kötelezettség jövedelem adókból összesen	0	27 530

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

Adóráfordítás:

A tárgyévi és halasztott adóráfordítások az alábbi egyenlegeket eredményezték:

adatok ezer HUF-ban

Adóráfordítás	2020. év	2019. év
Tényleges adó	360 059	1 427 522
Előző évekkkel kapcsolatos módosítások	-3 091	2 328
Halasztott adó	-160 175	-168 125
Nyereségadó ráfordítás összesen	196 793	1 261 725

A nyereségadó effektív mértéke a törvényileg előírt nyereségadó mértékétől a következő tételek miatt tér el:

adatok ezer HUF-ban

Nyereségadó effektív mértéke	2020. év	2019. év
Adózás előtti eredmény	-17 172 310	4 923 943
Eredményre jutó, standard rátával számított adó (9%)	-1 548 560	443 155
Egyéb nyereségadók hatása társasági adó hatással korrigálva	327 615	806 165
Nyereségadók összesen	-1 220 945	1 249 320
Negatív adóalapra jutó fel nem vett halasztott adó követelés	1 401 425	0
Eltérő tényleges átlagos adókulcsok használatának hatása	0	0
Meg nem forduló eltérések	12 821	5 544
Előző évek módosításainak adóhatása	3 272	2 328
Egyéb adóhatás	220	4 533
Nyereségadó költség effektív adórátával	196 793	1 261 725
Effektív adókulcs	-1%	26%

Az effektív adókulcs alakulását jelentősen befolyásolja a - bruttó fedezet alapján számított - helyi iparüzési adó és az innovációs járulék ráfordítás.

Halasztott adó követelés és kötelezettség:

A Társaság által elszámolt főbb halasztott adó követelések és kötelezettségek, illetve azok mozgásai a jelen, illetve ezt megelőző beszámolási időszakokban a következők:

adatok ezer HUF-ban

Adószabályok és IFRS szerinti számviteli kezelés különbségéből adódó különbségek	Egyenleg 2020. december 31.	Bevétel/ (ráfordítás) tőkével szemben	Bevétel/ (ráfordítás) eredmény- kimutatással szemben	Egyenleg 2019. december 31.
Adó szabályok szerinti gyorsabb értékcsökkenési leírás	-200 503	0	48 065	-248 568
Értékpapírok értékelési különbözete	-14	0	-12	-2
Adóalapban nem szereplő céltartalékok	463 480	0	37 914	425 566
Adóalapban nem szereplő értékvesztések	68 959	0	17 212	51 747
Diszkontálásból eredő eltérések a könyv szerinti és adóalapban szereplő eszközértékek között	376	0	374	2
Befejezetlen beruházások között szereplő eszközök értékelési különbözete	4 496	0	547	3 949
Vagyonkezelt eszközökkel kapcsolatos eltérések	214 146	0	44 568	169 578
Egyéb lízingként bemutatott használati jog eszközök	10 442	0	8 916	1 526
Bevételként kimutatott állami támogatások, melyek a következő pénzügyi években kerülnek az adóalapban kimutatásra	-1 231	0	2 591	-3 822
Halasztott adókötelezettségek (-)/ adókövetelések (+) összesen	560 151	0	160 175	399 976

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

Adószabályok és IFRS szerinti számviteli kezelés különbségéből adódó különbségek	Egyenleg 2019. december 31.	Bevétel/ (ráfordítás) tőkével szemben	Bevétel/ (ráfordítás) eredmény- kimutatással szemben	Egyenleg 2018. december 31.
Adó szabályok szerinti gyorsabb értékcsökkenési leírás	-248 568	0	85 373	-333 941
Értékpapírok értékelési különbözete	-2	0	143	-145
Adóalapban nem szereplő céltartalékok	425 566	0	24 385	401 181
Adóalapban nem szereplő értékvesztések	51 747	0	6 323	45 424
Diszkontálásból eredő eltérések a könyv szerinti és adóalapban szereplő eszközértékek között	2	0	-235	237
Befejezetlen beruházások között szereplő eszközök értékelési különbözete	3 949	0	-476	4 425
Vagyonkezelt eszközökkel kapcsolatos eltérések	169 578	0	26 533	143 045
Egyéb lízingként bemutatott használati jog eszközök	1 526	0	1 526	0
Bevételeként kimutatott állami támogatások, melyek a következő pénzügyi években kerülnek az adóalapban kimutatásra	-3 822	0	24 553	-28 375
Halasztott adókövetelések (-)/ adókövetelések (+) összesen	399 976	0	168 125	231 851

A halasztott adókövetelések és kötelezettségek egymással szemben kerültek elszámolásra, mivel a Társaságnak jogilag lehetősége van adóköveteléseit és adókötelezettségeit egymással szembeni ellentételezéssel rendezni, illetve ugyanazon adóhatóság (NAV) által meghatározott, ugyanazon Társaság jövedelemadóójához kapcsolódnak.

A fizetendő társasági adó mértéke Magyarországon 9%. A halasztott adó számításához használt társasági adó mérték a következő évek becsült adóalapja és adófizetési kötelezettsége alapján került meghatározásra.

A helyi iparüzési adó és innovációs járulék elismert költségként jelentkeznek a társasági adóalap szempontjából. Nem keletkeztek átmeneti különbségek ezen adók kapcsán, így nincsen hatásuk a meghatározott halasztott adó egyenlegekre, illetve a halasztott adó rátákra. A helyi iparüzési adó kulcsa az adóalapra vetítve (bruttó nyereség) 2% , míg az innovációs járulék ugyanarra az adóalapra vetítve 0,3% mértékű.

A halasztott adók 2020-ra és 2019-re 9%-os jövedelemadó rátával kerültek meghatározásra.

A fenti egyenlegből 4.496 ezer HUF halasztott adó követelés visszafordulása egy éven belül, 555.655 ezer HUF halasztott adó követelés visszafordulása 5 éven belül várható.

A Társaság 2020-ban rendelkezett elhatárolt adóvesztéssel, azonban bizonytalan, hogy ez a jövőben keletkező adóköteles nyereséggel szemben felhasználható lesz-e, ezért a Társaság a negatív adóalap után nem mutat ki halasztott adó követelést (2019-ben nem rendelkezett elhatárolt adóvesztéssel).

11. Immateriális javak

Számviteli politika:

A Társaság az immateriális javakat megszerzéskor bekerülési értéken mutatja be. Az immateriális javakat bekerülési értéken, a halmozott értékcsökkenés és az esetleges halmozott értékvesztés levonásával tartja nyilván. Az immateriális javak értékcsökkenése lineáris módszerrel kerül megállapításra.

A Társaság döntése alapján nem alkalmazza az IFRS 16 'Lízingek' standard előírásait az immateriális javak lízingjének elszámolására.

Jelentős számviteli becslések:

A leírási időszak és a leírási módszer felülvizsgálatára évente, a pénzügyi év végén kerül sor.

Az értékcsökkenés jellemző szabályai a következők:

Eszköz típusa	Amortizáció
Főtevékenységhez kapcsolódó licenzek	16,67% - 20%
Egyéb tevékenységhez kapcsolódó licenzek	33%
Főtevékenységhez kapcsolódó szoftverek	20%
Egyéb tevékenységhez kapcsolódó szoftverek	33%

Amennyiben arra utaló jelek merülnek fel, hogy a realizálható érték a könyv szerinti érték alá kerülhet, a az immateriális javak értékvesztése felülvizsgálatra kerül. Amennyiben a realizálható érték a könyv szerinti érték alá kerül, a különbözetet értékvesztésként kell az eredmény terhére elszámolni. Amennyiben egy elszámolt értékvesztés visszairásra kerül, az eszköz könyv szerinti értéke (pénztermelő egységek) kerül növelésre, de csak olyan mértékig, hogy az eszköz könyv szerinti értéke ne haladja meg az eszköz értékcsökkenéssel csökkentett azon könyv szerinti értékét, ami akkor lett volna, ha az értékvesztés elszámolására nem kerül sor.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

A következő táblázat az immateriális javak egyenlegében bekövetkezett változásokat mutatja:

adatok ezer HUF-ban

Immateriális javak	Vagyoni értékű jogok	Szellemi termékek	Befejezetlen beruházások	Immateriális javak összesen
Nettó érték 2019. január 1.	4 396 553	23 905	3 696 754	8 117 212
Bruttó érték:				
2019. január 1.	25 235 704	312 248	3 696 754	29 244 706
Tárgyevi beruházási növekmények	0	0	3 288 751	3 288 751
Beruházások aktiválása	4 295 240	36 147	-4 331 387	0
Kivezetések	-36	-1 079	0	-1 115
2019. december 31.	29 530 908	347 316	2 654 118	32 532 342
Halmozott értékcsökkenés:				
2019. január 1.	20 839 151	288 343	0	21 127 494
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	1 825 892	24 464	0	1 850 356
Kivezetett halmozott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-36	-1 080	0	-1 116
2019. december 31.	22 665 007	311 727	0	22 976 734
Nettó érték 2019. december 31.	6 865 901	35 589	2 654 118	9 555 608
Bruttó érték:				
2020. január 1.	29 530 908	347 316	2 654 118	32 532 342
Tárgyevi beruházási növekmények	0	0	4 250 560	4 250 560
Beruházások aktiválása	713 767	16 735	-730 502	0
Kivezetések	-3	0	-5 233	-5 236
2020. december 31.	30 244 672	364 051	6 168 943	36 777 666
Halmozott értékcsökkenés:				
2020. január 1.	22 665 007	311 727	0	22 976 734
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	1 993 211	10 953	0	2 004 164
Értékvesztés növekmény	0	0	5 233	5 233
Kivezetett halmozott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-3	0	0	-3
Kivezetett halmozott értékvesztés	0	0	-5 233	-5 233
2020. december 31.	24 658 215	322 680	0	24 980 895
Nettó érték 2020. december 31.	5 586 457	41 371	6 168 943	11 796 771

A fenti eszközök jelző- és tehermentesek. A Társaság évente felülvizsgálja az immateriális javak könyv szerinti értékét.

A Társaság 2020. üzleti évtől a kísérleti fejlesztés költségeit az IAS 38 standard szerint aktiválja a megkezdett, de az üzleti év mérlegfordulónapjáig be nem fejezett kísérleti fejlesztés – jövőben várhatóan megtérülő – közvetlen költségeinek értékében. A legjelentősebb kísérleti fejlesztés a MATIAS légiforgalmi irányító rendszer tesztelését és kiértékelését megjelenítő, újdonság tartalommal bíró alkalmazás 183 millió forint értékű folyamatban lévő fejlesztése.

12. Tárgyi eszközök

Számviteli politika:

Az ingatlanok, gépek és berendezések a halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken kerülnek kimutatásra. A bekerülési érték az eszköz árán túlmenően az import vámokat, vissza nem igényelhető adókat és az eszköz üzembe helyezéséhez közvetlenül kapcsolódó költségeket, például hitelfelvételi költségeket tartalmazza. A költségekre vonatkozó becslések változása módosítja a tárgyi eszközök könyv szerinti értékét. Az üzembe helyezést követően felmerülő költségek, mint a karbantartás vagy javítás, általában az eredmény terhére kerülnek elszámolásra felmerülésükkel egy időben.

Az értékcsökkenés elszámolása lineáris módon történik az eszköz becsült hasznos élettartama során.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

A Társaság az IFRS 16 'Lízingek' standard alapján a bérleti szerződéseket a rövid futamidejű lízingek és a mögöttes kísértékű eszközökhöz kapcsolódó lízingek kivételével (megjelenítési kivételek) a pénzügyi kimutatásaiban használati jog eszközként és lízing kötelezettségként jeleníti meg.

A Társaság a kezdőnapon a használati jog eszközt bekerülési értéken értékeli, amely a következőkből áll:

- a lízingkötelezettség kezdeti megjelenítéskori értéke;
- a kezdőnapon vagy azt megelőzően fizetett lízingdíjak, csökkentve a kapott lízingösztönzőkkel;
- lízingbevevő kezdeti közvetlen költségei és
- a lízingbevevő becsült költségei a mögöttes eszköz leszerelésével, elszállításával és a helyszín helyreállításával vagy a mögöttes eszköz lízingfeltételekben előírt állapotának helyreállításával kapcsolatban kivéve, ha e költségek készletek előállítására érdekében merültek fel.

A kezdőnap után az eszközhasználati jogot bekerülési érték modell alkalmazásával értékeli:

- csökkentve bármely halmozott értékcsökkenéssel és bármely halmozott értékvesztés miatti veszteséggel és
- kiigazítva a lízingkötelezettség újra értékelésével.

Az eszközhasználati jog értékcsökkenésének elszámolásakor az IAS 16 'Ingatlanok, gépek és berendezések' standard értékcsökkenéssel kapcsolatos követelményeit alkalmazza. Az eszközhasználati jog értékcsökkenése a lineáris értékcsökkenés módszerével kerül elszámolásra a kezdőnapot követően a hasznos élettartam vége és a lízingfutamidő vége közül a korábbi időpontig.

A Társaság az IAS 36 'Eszközök értékvesztése' standardot alkalmazza a használati jog eszközzel kapcsolatban azonosított értékvesztés miatti veszteség elszámolásához.

Jelentős számviteli becslések:

Az eszközök hasznos élettartamának meghatározása a hasonló eszközökkel kapcsolatos tapasztalat és az elvárt technológiai fejlődésen alapszik.

A leírási időszak és a leírási módszer felülvizsgálatára évente, a pénzügyi év végén kerül sor.

Az értékcsökkenés jellemző szabályai a következők:

Eszköz típusa	Értékcsökkenés
Épületek	2,5%
Egyéb felépítmények	2,5%
Műszaki gépek és egyéb berendezések	14,5%
Számítástechnikai berendezés	33,0%
Járművek	20,0%
Bútorok	10,0%

A befejezetlen beruházásokra és telkekre nem kerül terv szerinti értékcsökkenés elszámolásra.

A tárgyi eszközök esetében az értékvesztés felülvizsgálata és elszámolása megegyezik a 11. megjegyzésben leírt módszerrel.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

A következő táblázat a tárgyi eszközök egyenlegének mozgásait mutatja be elkülönítve a lízinghez kapcsolódó használati jog eszközök értékének alakulását:

adatok ezer HUF-ban

Tárgyi eszközök	Telkek és épületek	Műszaki berendezések	Egyéb berendezések	Befejezetlen beruházások	Tárgyi eszközök összesen
Nettó érték 2019. január 1.	4 233 100	5 155 946	2 079 299	668 264	12 136 609
Bruttó érték:					
Saját tulajdonú eszközök	5 640 842	15 172 885	6 678 692	182 533	27 674 952
2019. január 1.	5 545 786	13 877 884	5 647 704	668 264	25 739 638
Tárgyévi beruházási növekmények	0	0	0	2 172 990	2 172 990
Beruházások aktiválása	96 256	1 371 482	1 189 715	-2 657 453	0
Kivezetések	-1 200	-76 481	-158 727	-1 268	-237 676
Lízingelt eszközök használati joga	15 543 895	67 226	225 276	0	15 836 397
Kezdeti megjelenítés 2019. január 1.	15 537 373	67 226	214 794	0	15 819 393
Növekmények	6 522	0	10 482	0	17 004
Bruttó érték 2019. december 31.	21 184 737	15 240 111	6 903 968	182 533	43 511 349
Halmazott értékcsökkenés:					
Saját tulajdonú eszközök	1 664 278	9 928 794	4 095 053	0	15 688 125
2019. január 1.	1 312 686	8 721 938	3 568 405	0	13 603 029
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	351 786	1 283 189	684 836	0	2 319 811
Értékvesztés növekmény	1 006	148	105	1 268	2 527
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-194	-76 333	-158 188	0	-234 715
Kivezetett halmazott értékvesztés	-1 006	-148	-105	-1 268	-2 527
Lízingelt eszközök használati joga	941 198	17 266	72 465	0	1 030 929
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	941 198	17 266	72 465	0	1 030 929
Halmazott értékcsökkenés 2019. december 31.	2 605 476	9 946 060	4 167 518	0	16 719 054
Nettó érték 2019. december 31.	18 579 261	5 294 051	2 736 450	182 533	26 792 295
Bruttó érték:					
Saját tulajdonú eszközök	5 463 032	15 189 463	8 071 833	2 045 730	30 770 058
2020. január 1.	5 640 842	15 172 885	6 678 692	182 533	27 674 952
Tárgyévi beruházási növekmények	0	0	0	3 799 329	3 799 329
Beruházások aktiválása	89 904	391 827	1 446 785	-1 928 516	0
Kivezetések	-267 714	-375 249	-53 644	-7 616	-704 223
Lízingelt eszközök használati joga	15 683 250	52 351	228 349	0	15 963 950
2020. január 1.	15 543 895	67 226	225 276	0	15 836 397
Növekmények	151 544	106	3 073	0	154 723
Kivezetések	-12 189	-14 981	0	0	-27 170
Bruttó érték 2020. december 31.	21 146 282	15 241 814	8 300 182	2 045 730	46 734 008
Halmazott értékcsökkenés:					
Saját tulajdonú eszközök	1 747 086	10 709 097	4 968 029	0	17 424 212
2020. január 1.	1 664 278	9 928 794	4 095 053	0	15 688 125
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	345 485	1 153 177	926 033	0	2 424 695
Értékvesztés növekmény	5 037	2 372	371	7 616	15 396
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-262 677	-372 874	-53 057	0	-688 608
Kivezetett halmazott értékvesztés	-5 037	-2 372	-371	-7 616	-15 396
Lízingelt eszközök használati joga	1 922 093	30 256	146 502	0	2 098 851
2020. január 1.	941 198	17 266	72 465	0	1 030 929
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	983 698	16 570	74 037	0	1 074 305
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-2 803	-3 580	0	0	-6 383
Halmazott értékcsökkenés 2020. december 31.	3 669 179	10 739 353	5 114 531	0	19 523 063
Nettó érték 2020. december 31.	17 477 103	4 502 461	3 185 651	2 045 730	27 210 945

A lízingelt eszközök a Társaság tevékenységének zavartalan folytatásához elengedhetetlenek.

A Társaság által nyilvántartott eszközhasználati jogok közel 93%-át a magyar államtól vagyonkezelésbe kapott ingatlanok alkotják. Ezeket a Társaság az eszközök hasznos élettartamának végéig tervezi használni, 10-35 év közötti lízing futamidővel.

A Társaság egyéb eszközhasználati jogait lízingelt gépjárművek (jellemzően 4 éves futamidővel), a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér területén lízingelt eszközök és helyiségek (5-15 év futamidővel) valamint egyéb eszközök és helyiségek teszik ki.

A fenti eszközök jelzálog- és tehermentesek. A Társaság évente felülvizsgálja tárgyi eszközeinek könyv szerinti értékét.

13. Készletek

Számviteli politika:

A készletek a bekerülési és a realizálható érték közül az alacsonyabbikon kerülnek kimutatásra, figyelembe véve a lassan mozgó és felesleges tételek leírását. A realizálható érték megegyezik az értékesítés következtében várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett piaci értékkel. A vásárolt áruk értéke elsősorban súlyozott átlagár alapján kerül meghatározásra. A lassan mozgó, fel nem használható készletek teljesen leírásra kerülnek. A tartalék alkatrészek, készletléti és szerviz tevékenységhez használt berendezések készletként kerülnek kimutatásra és felhasználáskor az eredménykimutatáson keresztül számolandóak el. A tárgyi eszközök definíciójának megfelelően a jelentős tartalék alkatrészeket, készletléti és szerviz tevékenységhez használt berendezéseket viszont a Társaság tárgyi eszközként mutatja ki, amennyiben azokat várhatóan több mint egy pénzügyi év során fogja használni.

A Társaság a műszaki osztályok bevonásával állapítja meg, hogy valamely tartalékalkatrész a készletek vagy a tárgyi eszközök közé sorolandó. Tipikusan a radar eszközökhöz kapcsolódó tartalékalkatrészeket minősíti a Társaság tárgyi eszköznek és mutatja be ezeket a tárgyi eszközök között.

Az év végi egyenlegek alakulása a következő:

	adatok ezer HUF-ban	
Készletek	2020. december 31.	2019. december 31.
Raktári anyagok	12 947	23 389
Egyéb anyagok	32 765	39 649
Készletek	45 712	63 038

A készletekre 2020-ban 12.413 ezer HUF, 2019-ben 8.282 ezer HUF értékvesztés került elszámolásra. Egyik bemutatott évben sem került sor korábban elszámolt értékvesztés visszaforgatására.

14. Pénzügyi instrumentumok, tőke és pénzügyi kockázatkezelés

Számviteli politika:

A Társaság a Pénzügyi instrumentumok értékelésében az IFRS 9 standard szerinti értékelést alkalmazza.

Pénzügyi eszközök:

A pénzügyi eszközök bekerüléskor a Társaság által alkalmazott üzleti modell és a szerződéses cash flow jellemzők alapján kerülnek besorolásra. Az üzleti modellek a következők:

Az adósságinstrumentumok tartása szerződéses cash flow-k beszedése érdekében („held to collect”=HTC): ezen üzleti modell alapján a Társaság célja az instrumentum, vagy portfólió tartása, valamint a szerződéses pénzáramok beszedése.

Az adósságinstrumentumok tartása szerződéses cash flow-k beszédése és a pénzügyi eszközök eladása céljával („held to sell”=HTS): ezen üzleti modell alapján a instrumentum szerződéses pénzáramainak beszédése és az instrumentumok értékesítése a cél.

A pénzügyi eszközök bekerüléskor valós értéken kerülnek kimutatásra. Az üzleti modell és a szerződés es pénzáramok értékelése alapján a pénzügyi instrumentumok az alábbi kategóriákba sorolhatók az IFRS 9 standard alapján:

Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (AC)

Az amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök azon HTC üzleti modell alapján kerülnek besorolásra, amelyek kapcsán a szerződéses feltételek olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a tőkeösszeg után járó kamat kifizetéseit tartalmazzák. A kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi eszközt a Társaság valós értéken értékeli. A követő értékelés amortizált bekerülési értéken történik, ami az eredeti bekerülési érték csökkentve a tőketörlesztésekkel és az esetleges értékvesztés vagy behajthatatlanság miatti leírással. Az amortizált bekerülési érték számításának módja effektív kamatlábbal történt diszkontálást jelent.

Egyéb átfogó eredménnyel szemben, valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVTOCI)

Az Egyéb átfogó eredménnyel szemben, valós értéken értékelt instrumentumok közé a HTS portfólió alapján tartott eszközök kerülnek besorolásra, amelynek szerződéses feltételei olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a tőkeösszeg után járó kamat kifizetéseit tartalmazzák. Bekerülési értéke a tranzakciós költségekkel növelt valós érték. Bekerülést követően a valós értékben történt változás az egyéb átfogó eredményen keresztül a saját tőkében, a kapcsolódó értékvesztés az eredménykimutatásban kerül megjelenítésre.

Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVTPL)

Minden olyan eszközt, amely értékelés szempontjából nem AC vagy FVTOCI kategóriában kerül besorolásra, azt az Eredménykimutatással szemben valós értéken kell értékelni, kivéve azokat a Tőkeinstrumentumokban levő befektetéseket, amelyek esetén bekerüléskor a Társaság visszavonhatatlanul az Egyéb átfogó eredményben történő elszámolást választja. A későbbi értékelés során történő valós érték változást az eredményben kell megjeleníteni, ha a valós érték negatívvá válik, az eszközt át kell sorolni a kötelezettségek közé.

Pénzügyi kötelezettségek:

A pénzügyi kötelezettségek az alábbi kategóriákba sorolhatók:

Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek (FVTPL)

Ebben a kategóriában kereskedési céllal tartott pénzügyi kötelezettségek kerülnek megjelenítésre, vagy olyan kötelezettségek, amelyek bekerülésükkor valamely értékelési vagy megjelenítési inkonzisztenciát szüntetnek meg. Bekerülést követően a valós érték változása az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek (AC)

Minden olyan pénzügyi kötelezettség kerül ebben a kategóriában kimutatásra, amely nem az FVTPL kategóriába került besorolásra.

A követő értékeléssel kapcsolatban az alábbi eljárásokat alkalmazza a Társaság:

Valós értéken történő értékelés

A pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározása a mérleg fordulónapján érvényes, tranzakciós költségek levonása nélküli jegyzett piaci árak alapján történik. A piaci jegyzésárral nem rendelkező befektetések valós értékének meghatározása más, lényegében azonos jellemzőkkel rendelkező instrumentumok érvényes piaci értéke, vagy a befektetések alapját képező nettó eszközöktől elvárt pénzáramok alapján történik.

Pénzügyi instrumentumok kivezetése

A pénzügyi instrumentumok kivezetése akkor történik meg, amikor a Társaság már nem rendelkezik a pénzügyi instrumentumban foglalt jogokkal, amely rendszerint az instrumentum eladásával, vagy az instrumentumból származó valamennyi pénzáramlás független, harmadik fél részére történő átadásával megvalósul. Abban az esetben, ha a Társaság nem adja át és nem is tartja meg a pénzügyi eszközhöz kapcsolódó összes kockázatot és hozamot, de megtartja az eszköz feletti ellenőrzést, a visszatartott hozamot eszközként, míg a megtartott kockázatból eredő lehetséges pénzáramlásokat kötelezettségként kell állományba venni.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

A Társaság minden mérlegfordulónapon értékvesztés-vizsgálatot végez a pénzügyi eszközökre, illetve azok csoportjaira vonatkozóan. A pénzügyi eszközök értékvesztéséből származó nyereség, veszteség az eredménykimutatás „Értékvesztés” során kerül bemutatásra. Amennyiben egy későbbi időszakban az értékvesztés összege csökken, és a csökkenés az értékvesztés elszámolását követő időszakban bekövetkezett eseményből származik, a korábban elszámolt értékvesztés visszairándó. Az eredménykimutatásban elszámolt értékvesztés visszairását olyan mértékig lehet elszámolni, hogy az eszköz könyv szerinti értéke ne haladja meg az eszköz visszairás időpontjára vonatkozó amortizált bekerülési értékét.

A Társaság az IFRS 9 „várható hitelezési veszteség” (ECL) modell alapján a várható hitelezési veszteség számszerűsítésekor az alábbi szakaszokat alkalmazza:

Szakaszok	Tartalma	Hitelezési veszteség összege
1. szakasz	Pénzügyi eszközök kezdeti megjelenítése	12 havi várható hitelezési veszteség
2. szakasz	Pénzügyi eszközök, amelyek esetén a várható veszteségek jelentősen nőttek a kezdeti megjelenítés óta	Élettartam alatt várható hitelezési veszteség
3. szakasz	Módosított pénzügyi eszközök	Élettartam alatt várható hitelezési veszteség
	Vásárolt vagy keletkeztetett pénzügyi eszközök	Élettartam alatt várható hitelezési veszteség

Az összes pénzügyi eszköz az 1. szakaszba kerül kezdeti megjelenítéskor. Ha a hitelkockázat jelentősen emelkedett a kezdeti megjelenítés után, az eszköz a 2. szakaszba kerül át. A hitelkockázat jelentős növekedésének megállapítására akkor kerül sor, ha a Társaság a befektetési partnereinek rendszeres felülvizsgálata során olyan – észszerű és indokolható, nem aránytalanul magas költségek árán rendelkezésre álló - információk birtokába jutott, amelyek a hitelkockázat jelentős növekedésére utalnak. Ha az eszköz megfelel a nem-teljesítés definíciójának, akkor a 3. szakaszba lép. A vásárolt vagy keletkeztetett értékvesztett pénzügyi eszközökkel kapcsolatban minden esetben élettartam alatt várható hitelezési veszteséget számol el a Társaság.

Nem-teljesítés határozandó meg azzal a pénzügyi eszközzel kapcsolatban, amely 90 napon túli késedelembe esik. Amennyiben a Társaság olyan információról szerez tudomást, amely bizonyítja, hogy a nem-teljesítés más módon való meghatározása megfelelőbb, a Társaság módosítja a nem-teljesítésre vonatkozó megítélését.

Az eszköz értékvesztett pénzügyi eszköznek minősül, amennyiben olyan egyértelmű bizonyíték áll fenn, amely alapján nem várható a pénzügyi eszköz jövőbeni pénzáramainak beszedése.

Az IFRS 9 standard élettartami értékvesztéssel kapcsolatos követelményei vonatkoznak minden amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközre, egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt adósságinstrumentumra, az IFRS 15 hatókörébe tartozó vevői és egyéb szerződéses eszközökre, a pénzügyi garancia szerződésekre és a pénzügyi lízing követelésekre.

A vevőkövetelések értékvesztését az élettartami várható hitelezési veszteséggel megegyező összegben számolja el a Társaság, amelyet egy értékvesztés mátrix alkalmazásával határoz meg a 14.2 pontban bemutatott módon.

Az államkötvényekkel és lekötött betétekkel kapcsolatban a 3 szakaszos modelltől eltérően az alacsony hitelezési kockázatra tekintettel 12 hónapos várható hitelezési veszteséget vesz figyelembe a Társaság (14.3 pont).

Cash flow fedezeti ügyletek

A Társaság devizás pénzáramaiból származó árfolyamkockázatának fedezésére cash flow fedezeti ügyleteket köt. A fedezeti ügylet megkötésekor a Társaság formálisan megjelöli és dokumentálja a fedezeti kapcsolatot, amelyre a Társaság a fedezeti elszámolást alkalmazni kívánja, valamint az ügylet megkötésének kockázatkezelési céljait és stratégiáját. A dokumentáció tartalmazza a fedezeti ügylet azonosítását, a kapcsolódó fedezett tételt vagy ügyletet, a fedezni kívánt kockázat jellegét és azt, hogy a gazdálkodó hogyan fogja mérni a fedezeti ügylet hatékonyságát a fedezett tétel valós értékében vagy pénzáramaiban létrejövő, a fedezett kockázatnak tulajdonítható változásoknak való kitettség ellentételezésében. Ezen fedezeti ügyletek várhatóan hatékonyak lesznek a pénzáram-változások ellentételezésének elérésében, és folyamatosan értékelésre kerülnek annak megállapítása érdekében, hogy a beszámolási időszak egész ideje alatt ténylegesen hatékonyak voltak-e.

A fedezeti elszámolás szigorú követelményeinek megfelelő fedezeti ügyletek elszámolása az alábbiak szerint történik: a cash flow fedezeti ügylet a pénzáramok változékonyságából eredő olyan kitettségek a fedezése, amely egy mérlegben szereplő eszközzel vagy kötelezettséggel, vagy egy nagy valószínűséggel előre jelzett ügylettel kapcsolatos bizonyos kockázatnak tulajdonítható, és amely érintheti az eredményt. A fedezeti ügylet nyereségének vagy veszteségének hatékony része közvetlenül az egyéb átfogó jövedelemben, míg a nem hatékony része az eredménnyel szemben kerül elszámolásra, mint pénzügyi bevétel vagy ráfordítás.

Az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt összegeket akkor kell az eredménykimutatásban figyelembe venni, amikor a fedezett tranzakció az eredményre hatást gyakorol, például, amikor a fedezett pénzügyi bevétel vagy ráfordítás elszámolásra kerül, vagy az előre jelzett eladás vagy vásárlás megtörténik. Ha a fedezett ügylet egy nem pénzügyi eszköz vagy kötelezettség, a saját tőkében elszámolt összeget a nem pénzügyi eszköz vagy kötelezettség bekerülési értékében kell figyelembe venni.

Ha az előre jelzett ügylet várhatóan már nem fog bekövetkezni, a korábban az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt összegeket át kell sorolni az eredménybe. Ha a fedezeti ügylet lejár, eladásra kerül, megszűnik, lecserélés vagy átforgatás nélkül lehívásra kerül, vagy a fedezeti megjelölés visszavonásra kerül, a korábban az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt összegek az egyéb átfogó jövedelemben maradnak,

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

amíg az előre jelzett ügylet bekövetkezik. Ha az előre jelzett ügylet várhatóan már nem fog bekövetkezni, ezeket az összegeket át kell sorolni az eredménybe.

14.1. Egyéb hosszú lejáratú eszközök

A Társaság Magyar Állammal szembeni, díjfizetés alól felmentett repülések költségtérítési igényéből származó követeléseit (a továbbiakban: felmentett repülések) a rövid és hosszú lejáratú eszközök között mutatja ki a léginavigációs szolgáltatásból származó bevételekkel szemben (5. pont). A Kormányhatározatban meghatározott fizetési határidő két év, ezért ezen követelések diszkontálásához a 2 éves állampapírhozamatokat vettük alapul. A diszkontálás következtében elszámolt kamatbevétel 2020-ban 25 ezer HUF volt (2019-ben 2.607 ezer HUF).

Hosszú lejáratú eszközként kerülnek kimutatásra a felmentett repülésekből, az eszközhöz kapcsolódó garancia kiterjesztésekből valamint a vagyonkezelt eszközökön végzett beruházásokból származó követelések, melyek évenkénti egyenlegének megbontása az alábbi:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb hosszú lejáratú eszközök	2020. december 31.	2019. december 31.
Felmentett repülés		
Honvédelmi Minisztérium	848 712	528 173
Innovációs és Technológiai Minisztérium	43 446	27 877
Külügyminisztérium	23 098	26 837
Felmentett repülés összesen	915 256	582 887
Éven belüli rész	292 262	263 788
Éven túli rész	622 994	319 099
Garancia kiterjesztés	4 831	18 514
Éven belüli rész	3 790	14 871
Éven túli rész	1 041	3 643
Vagyonkezelt eszközökön végzett beruházások	269 772	178 486
Éven belüli rész	205 757	98 078
Éven túli rész	64 015	80 408
Éven belüli rész összesen	501 809	376 737
Éven túli rész összesen	688 050	403 150

A felmentett repülések kapcsán fennálló egyenlegből 2020 során 290.650 ezer HUF rendezésre került (2019-ben 361.475 ezer HUF). A felmentett repülések egyenlegében kimutatott, újonnan keletkezett tételek 2020-ra, illetve 2019-re az alábbiak szerint alakultak: 622.994 ezer HUF, illetve 319.099 ezer HUF.

Ezen a beszámoló soron kerül bemutatásra továbbá 1.041 ezer HUF értékben az immateriális javakhoz, tárgyi eszközökhöz vásárolt, több évre szóló garancia-kiterjesztések hosszú lejáratú része, amely nem számolható el az eszközök bekerülési értékének részeként.

A vagyonkezelt eszközökön végzett beruházások MNV Zrt.-vel történő elszámolására a beruházás befejezését követően kerül sor, 2020. évben a rövid lejáratú mérleg soron 205.757 ezer HUF (2019-ben 98.078 ezer HUF), a hosszú lejáratú mérleg soron 64.015 ezer HUF (2019-ben 80.408 ezer HUF) kerül bemutatásra.

14.2. Vevőkövetelések és egyéb forgóeszközök

Számviteli politika:

A vevőkövetelések és egyéb követelések bekerüléskor az IFRS 15 szerint valós értéken kerülnek elszámolásra, követő értékelésük pedig amortizált bekerülési értéken történik, csökkentve az értékvesztésként megképzett összeggel. Az értékvesztés megállapítására az IFRS 9 alapján kerül sor, mely alapján az élettartamra várható hitelezési veszteséget a Társaság értékvesztés mátrix alkalmazásával határozza meg.

A vevőkövetelések az alábbi négy csoportba sorolhatók, melyek esetében a hitelezési veszteség ráták változását éves szinten vizsgálja a Társaság mind a négy csoport esetében:

En Route – átrepülő forgalom: A légitársaságoktól származó vevőköveteléseket az EUROCONTROL Központi Útvonaldíj Irodája (CRCO) kezeli és hajtja be. Az EUROCONTROL minősítése alapján a légi társaságok aktív és fizetéseképtelen kategóriákba kerülnek besorolásra. A fizetéseképtelennek minősített légtérhasználókkal szemben fennálló követelésekre a Társaság 100%-os értékvesztést számol el. Az aktív vevőkre számított várható hitelezési veszteség kiszámításához a Társaság elvégzi az egyes lejárat csoportokra vonatkozó hitelezési veszteség ráták meghatározását. A hitelezési veszteség ráták historikus adatok felhasználásával kerülnek meghatározásra. A Társaság lejárat csoportonként meghatározza a historikus hitelezési veszteség valószínűség rátákat a tárgyévvel megelőző három üzleti évre. Ezen időszakok rátáit átlagolva kapja meg az alkalmazandó rátát az egyes korosítási kategóriákban. A Társaság az egyes lejárat kategóriákba tartozó vevő egyenlegeket megszorozza a tárgyévben megállapított átlagos hitelezési veszteség rátákkal, amely alapján elszámolja az értékvesztés összegét.

TNC forgalomból származó vevőkövetelések: A hitelezési veszteség meghatározása az En Route vevőkövetelések esetében alkalmazott módszer alapján történik.

Koszovó légtérében ellátott szolgáltatás: A hitelezési veszteség meghatározása az En Route vevőkövetelések esetében alkalmazott módszer alapján történik.

Felmentett repülések: A felmentett repülésekből származó, a Magyar Állammal szemben fennálló követelések megközelítőleg kettő éven belül folynak be, amely során diszkont ráta alkalmazásával figyelembe vételre kerül a pénz időértéke.

Amennyiben a Társaság a partnerek felülvizsgálata során olyan információk birtokába jut, amelyek a hitelezési kockázatban a kezdeti megjelenítés óta bekövetkezett jelentős növekedésre utalnak, a várható hitelezési veszteség elszámolásra kerül.

adatok ezer HUF-ban

Vevők	2020. december 31.	2019. december 31.
Vevőkövetelések	5 337 557	6 925 930
Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	2 206	194
Értékvesztések	-1 136 109	-947 473
Összesen	4 203 654	5 978 651

A számlázási politikának megfelelően az átlagos vevői kintlévőség kéthónapnyi árbevételnek felel meg. Az En Route és KFOR üzletágban növekedésként hatott, hogy a 2020. március, április és május havi repülésekből származó követelések fizetési határidejét el kellett halasztani 2021 február, május, augusztus hónapokra, ezért az átlagos vevői kintlévőség eltér a megszokott összetételtől. A két év viszonyában

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

ugyanakkor nem mutatkozik jelentős eltérés a vevői kintlévőségben, mert a november-december havi vevői kintlévőség alacsonyabb összeget képvisel a teljes állományban.

Kétes követelések értékvesztésének alakulása:

adatok ezer HUF-ban

Kétes követelések értékvesztése	2020. év	2019. év
Egyenleg beszámolási időszak elején	947 473	669 877
Értékvesztések tárgyévi növekedése	169 293	358 320
Értékvesztések feloldása	-78 661	-99 942
Tárgyévi átértékelés hatása	98 004	19 218
Egyenleg beszámolási időszak végén	1 136 109	947 473

Vevői kintlévőségek korosítása:

adatok ezer HUF-ban

2020. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	3 977 096	3 631 374	171 383	143 550	4 500	26 289
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	190 782	168 663	11 268	10 394	457	0
1-3 hónap között lejárt	69 400	65 713	774	2 905	3	5
3-6 hónap között lejárt	12 201	8 811	2 464	449	477	0
6-12 hónap között lejárt	14 739	8 242	5 078	654	765	0
12 hónapnál régebbi	396 383	298 624	89 316	8 445	0	-2
Nem fizetőképes	676 956	607 372	40 471	29 113	0	0
Összesen	5 337 557	4 788 799	320 754	195 510	6 202	26 292
2019. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	5 717 702	4 458 145	1 071 234	149 179	4 924	34 220
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	179 547	166 011	5 976	7 415	145	0
1-3 hónap között lejárt	103 279	93 138	7 776	2 365	0	0
3-6 hónap között lejárt	21 368	12 750	7 988	630	0	0
6-12 hónap között lejárt	6 469	4 685	1 628	153	3	0
12 hónapnál régebbi	324 893	240 207	79 697	4 978	0	11
Nem fizetőképes	572 672	512 136	35 631	24 905	0	0
Összesen	6 925 930	5 487 072	1 209 930	189 625	5 072	34 231

Értékvesztés korosítása IFRS 9 alapján:

adatok ezer HUF-ban

2020. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	11 038	10 395	86	557	0	0
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	12 961	11 601	704	656	0	0
1-3 hónap között lejárt	26 397	24 644	285	1 468	0	0
3-6 hónap között lejárt	6 293	4 812	1 226	255	0	0
6-12 hónap között lejárt	9 159	5 108	3 717	334	0	0
12 hónapnál régebbi	393 305	296 970	88 027	8 308	0	0
Nem fizetőképes	676 956	607 372	40 471	29 113	0	0
Összesen	1 136 109	960 902	134 516	40 691	0	0

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

2019. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	6 720	5 793	644	283	0	0
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	3 536	2 927	489	120	0	0
1-3 hónap között lejárt	30 675	26 758	3 261	656	0	0
3-6 hónap között lejárt	9 190	4 743	4 239	208	0	0
6-12 hónap között lejárt	3 742	2 491	1 178	70	3	0
12 hónapnál régebbi	320 938	237 670	78 451	4 806	0	11
Nem fizetőképessé	572 672	512 136	35 631	24 905	0	0
Összesen	947 473	792 518	123 893	31 048	3	11

Az egyéb forgóeszközök év végi egyenlegei a következőképpen alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb forgóeszközök	2020. december 31.	2019. december 31.
Felmentett repülésekből keletkező követelés éven belüli része*	292 262	263 788
ÁFA-követelés	801 807	729 067
Fedezeti ügyletek pozitív valós érték változása	221 492	167 545
TNC elszámolásból eredő, Eurocontrolal szembeni követelés	1 776	36 639
Egyéb követelések**	81 335	365 742
Vagyonkezelte eszközökön végzett beruházásból származó követelés	205 757	98 078
Elszámolt értékvesztés	-1 279	-1 358
Egyéb követelések összesen	1 603 150	1 659 501
Lekötött betétek elhatárolt kamatbevétele	17 626	22 415
Elhatárolt bevétel kapott támogatásból	58 746	29 690
Egyéb elhatárolt bevétel	5 031	2 350
Bevételek időbeli elhatárolása összesen	81 403	54 455
Elhatárolt költségek szolgáltatásból	1 088 820	1 186 746
Költségek időbeli elhatárolása összesen	1 088 820	1 186 746
Egyéb forgóeszközök összesen	2 773 373	2 900 702

* A felmentett repülések követeléseiről további információt a 14.1-es kiegészítő megjegyzés tartalmaz.

** Az Egyéb követelésekből 31.314 ezer HUF az adott előlegek 2020-ban (2019-ben 300.931 ezer HUF).

Az elhatárolt költségek között olyan költségek szerepelnek, melyek tárgyidőszakban kerültek számlázásra, de a következő időszakot terhelik. Ilyenek többek között az on-line szolgáltatások, szoftvertámogatások, biztosítási díjak, tagdíjak.

14.3. Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek, egyéb pénzügyi eszközök

A pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek esetében az év végi egyenlegek a következőképpen alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	2020. december 31.	2019. december 31.
Pénztár összesen	1 221	1 338
Elszámolási betétszámla - HUF	3 762 786	3 573 802
Elszámolási betétszámla - deviza (EUR)	778 637	66 464
Lekötött betétek - HUF - 3 hónap alatti lejáratú	850 447	900 000
Bankbetétek összesen	5 391 870	4 540 266
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	5 393 091	4 541 604

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

A befektetett pénzügyi eszközök, értékpapírok és egyéb pénzügyi eszközök év végi egyenlegei a következőképpen alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb pénzügyi tételek	2020. december 31.	2019. december 31.
Lekötött betétek - HUF - éven túli lejáráttal	0	3 850 000
Befektetett pénzügyi eszközök	0	3 850 000
Lejáratig tartandó befektetések (állampapírok) egy éven túli lejáráttal	2 188 528	5 963 550
Hosszú lejáratú értékpapírok	2 188 528	5 963 550
Lejáratig tartandó befektetések (állampapírok) egy éven belüli lejáráttal	7 635 614	14 937 229
Rövid lejáratú értékpapírok	7 635 614	14 937 229
Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáráttal	4 299 943	7 659 453
Egyéb pénzügyi eszközök	4 299 943	7 659 453

A Lekötött bankbetétekkel kapcsolatban a Társaság az alacsony hitelezési kockázatra tekintettel 12 havi várható hitelezési veszteség elszámolását határozta meg. A Társaság befektetési partnerkörébe kizárólag a 14.7 fejezet b) pontjában ismertetett intézetek kerülhetnek; a historikus adatok figyelembe vétele alapján a hitelezési veszteség 0%, ezek alapján nem került értékvesztés elszámolásra. A Társaság rendszeresen vizsgálja a hitelezési veszteségek valószínűségének várható változását. Amint nyilvánvalóvá válik a hitelezési kockázat növekedése, úgy módosítja az alkalmazott valószínűség rátákat.

Az IFRS 9 standard hatálya alatt minden államkötvény és diszkont kincstárjegy az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz kategóriába kerül besorolásra.

A Társaság 2020. év során befektetéseket eszközölt az Irányítói Életpálya Megállapodásban (IÉM) szereplő kötelezettségekkel kapcsolatban, amelyek lejárat szerkezete a vállalt kötelezettségek várható időpontjához igazodik. Az alábbi táblázat az IÉM befektetéseket tartalmazza:

adatok ezer HUF-ban

Irányítói Életpálya Megállapodás (IÉM) befektetései	2020. december 31.	2019. december 31.
IÉM - Lejáratig tartandó befektetések (állampapírok) egy éven túli lejáráttal	2 132 193	0
IÉM - Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáráttal	139 500	0
IÉM - Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	55 226	0
Összesen	2 326 919	0

Az Irányítói Életpálya Megállapodásról további részleteket a 16-os megjegyzés alatt mutatjuk be.

14.4. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek

Számviteli politika:

Lízingkötelezettségek:

A Társaság az IFRS 16 'Lízingek' standard alapján a bérleti szerződéseket a rövid futamidejű lízingek és a mögöttes kísértékű eszközöz kapcsolódó lízingek kivételével (megjelenítési kivételek) a pénzügyi kimutatásaiban használati jog eszközként és lízing kötelezettségként jeleníti meg.

Az IFRS 16.9 alapján egy szerződés akkor tartalmaz lízinget, ha:

- van egy azonosított eszköz és
- a szerződés jogot biztosít az azonosított eszköz bizonyos ideig történő használatára
- meghatározott ellenértékért cserébe.

Amennyiben egy szerződés több lízingkomponenst tartalmaz, akkor meg kell bontani a lízingdíjat a lízingkomponensek relatív egyedi értékesítési ára szerint. A Társaság alkalmazta a lízingkomponensekre történő bontást az érintett szerződések esetében.

Ha egy szerződés a lízingkomponens mellett nem-lízingkomponenst is tartalmaz (pl. karbantartás, továbbszámlázott közüzemi díjak), akkor a lízingdíjat a lízingkomponens díja illetve a nem-lízingkomponens aggregált díja szerint kell megbontani. A nem-lízingkomponens díjai megbontása megtörtént és azok az eredménykimutatásban a megfelelő eredmény soron kerültek elszámolásra.

A Társaság egyetlen esetben (bérelt gépjárművek) alkalmazza az IFRS 16.5 alapján azt a gyakorlati könnyítést, hogy a nem-lízingkomponensekért fizetett díjakat nem számolja el elkülönítetten, azok a lízingdíj részét képezik.

A Társaság a lízing futamidejét a lízing fel nem mondható időszakaként határozza meg, a következő időszakokkal együtt:

- lízinghosszabbítási opció által lefedett időszakok, ha a Társaság észszerűen biztos abban, hogy lehívja az opciót és
- lízingmegszüntetési opció által lefedett időszakok, ha a Társaság észszerűen biztos abban, hogy nem hívja le az opciót.

A kezdőnapon a lízingkötelezettséget az addig a napig ki nem fizetett lízingdíjak jelenértékeként értékeli a Társaság. A lízingdíjakat a járulékos lízingbevevői kamatlábbal diszkontálja (vagyonkezelésbe kapott eszközök esetén a vagyonkezelt eszközökre számolt elvárt hozam %-át, a többi használati jog eszköz esetén az ÁKK kamatlábat alkalmazza).

A kezdőnapon a lízingkötelezettségben figyelembe vett lízingdíjak a mögöttes eszköz lízingfutamidő alatti használati jogáért járó, a kezdőnapig ki nem fizetett következő összegekből állnak:

- fix díjak, csökkentve az esedékes lízingössztönzőkkel,
- változó lízingdíjak, amelyek valamely indextől vagy rátától függenek, kezdeti értékelésük alapja a kezdőnap index vagy ráta,
- a maradványérték-garanciák keretében várhatóan kifizetendő összegek,
- a vételi opció lehívási ára, ha észszerűen biztos, hogy az opció lehívásra kerül,
- a lízing megszüntetése miatti kötbérek, ha a lízing futamideje egy lízingmegszüntetési opció lehívását is tükrözi.

A kezdőnap után a lízingkötelezettséget a következőképpen kell értékelni:

- a könyv szerinti értéknek a lízingkötelezettség kamatát tükröző növelésével;
- a könyv szerinti értéknek a kifizetett lízingdíjakat tükröző csökkentésével és
- a könyv szerinti értéknek az újraértékelés, módosítás vagy a felülvizsgált lényegében fix lízingdíjak miatti újbóli meghatározásával.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

A fordulónapokon az alábbiak szerint alakultak az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek egyenlegei:

adatok ezer HUF-ban		
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	2020. december 31.	2019. december 31.
Kapott támogatások - hosszú lejáratú kötelezettség*	634 974	771 011
Lízing kötelezettségek - hosszú lejáratú kötelezettség**	14 011 307	14 550 858
Közös vezetőségű vállalattal szembeni hosszú lejáratú kötelezettség	0	4 383
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	672 845	37 879
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	15 319 126	15 364 131

* A kapott támogatásokkal kapcsolatos rövid lejáratú kötelezettségeket a 14.5-ös számú kiegészítő megjegyzés alatt mutatjuk be.

** A lízing kötelezettségekkel kapcsolatos rövid lejáratú kötelezettségeket a 14.5-ös számú kiegészítő megjegyzés alatt mutatjuk be.

Az IFRS 16 'Lízingek' standard alapján felvett lízingkötelezettségek jelentős részét a Magyar Állami Vagyonkezelő Zrt-től vagyonkezelésbe kapott eszközök lízingje teszi ki, mintegy 93%-át.

A vagyonkezelt eszközökhöz kapcsolódó lízing kötelezettségek az eszközökre vetített tőkeköltés (vagyonkezelési díj) alapján kerültek meghatározásra. A tőkeköltés az EU által elfogadott magyar teljesítménytervben (317/2019 EU rendelet alapján) szereplő elvárt hozamon alapszik. Az elvárt hozam kalkulációja a CAPM modellhez hasonlóan kerül meghatározásra. A tőkeköltés ráta az adott teljesítmény tervezési időszak által felölelt 5 éves referencia periódusra kerül meghatározásra. Ezt követően újraértékelésre kerül.

A vagyonkezelési díj alapján figyelembe vett lízingdíj a vagyonkezelési szerződés sajátossága miatt változó díjnak minősül, ezért a lízing kötelezettség a lízingdíjak módosításakor évente újraértékelésre kerül.

A nem vagyonkezelt eszközökhöz kapcsolódó lízing kötelezettségek a futamidő kezdetekor az adott lízing lejáratához legközelebb eső, nyilvános HUF kamatozó állampapír hozama alapján kerültek meghatározásra.

A pénzügyi kimutatások készítésekor a Társaságnak nincs olyan szerződéses elkötelezettsége, amelynél a lízing még nem kezdődött el. A Társaság továbbá nem rendelkezik a lízingkötelezettségek értékelésében figyelmen kívül hagyott hosszabbítási vagy megszüntetési opciókkal, valamint nem rendelkezik maradványérték garanciát tartalmazó szerződéssel.

14.5. Szállítói és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

A szállítói kötelezettségek korosítása az alábbiak szerint alakult:

adatok ezer HUF-ban		
Szállítói kötelezettségek korosítása	2020. december 31.	2019. december 31.
Nem lejárt	2 931 991	1 826 868
Lejárt, éven belüli	139	16 325
Lejárt, 1 és 5 év között	2 037	2 093
Szállítói tartozások összesen	2 934 167	1 845 286

A Társaság szállítói tartozásait fizetési határidőn belül rendezi, és nem volt jelentős lejárt tartozása 2020. december 31-én, illetve 2019. december 31-én.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Szállítói kötelezettségek	2020. december 31.	2019. december 31.
Szállítói tartozások - belföldi	1 724 912	1 489 005
Szállítói tartozások - külföldi	1 006 821	347 212
Kapcsolt vállalatokkal szembeni kötelezettségek	202 434	9 069
Szállítói tartozások összesen	2 934 167	1 845 286

A Társaság az összes kapcsolt félként besorolt nyitott szállítói egyenleg elkülönítését és kapcsolt féllel szembeni kötelezettségként való bemutatását választotta.

A kapcsolt felekkel szembeni tranzakciókat a 17-es számú kiegészítő megjegyzésben mutatjuk be.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek egyenlege az alábbiak szerint alakult:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	2020. december 31.	2019. december 31.
Lízing kötelezettségek - rövid lejáratú kötelezettség***	1 490 050	652 622
Folyósított támogatás előlegek*	1 080 825	892 811
Anyavállalattal szembeni kötelezettségek	1 000 000	0
Társadalombiztosítási kötelezettségek	310 190	440 821
Magánnyugdíjpénztárakkal és nyugdíjpénztárakkal szembeni kötelezettség	261 611	438 606
Személyi jövedelemadó kötelezettség	250 927	370 304
Különböző hatóságokkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek	150 667	0
Fedezeti ügyletek negatív valós érték változása (veszteség)**	85 891	24 949
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	49 912	54 748
Egyéb kötelezettségek összesen	4 680 073	2 874 861
Kapott támogatások - rövid lejáratú rész*	164 056	209 347
Egyéb halasztott bevételek	1 055	1 052
Halasztott bevételek összesen	165 111	210 399
Teljesített, nem számlázott szolgáltatások összesen	472	193 569
Elhatárolt költségek összesen	472	193 569
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	4 845 656	3 278 829

* A kapott támogatásokkal kapcsolatos hosszú lejáratú kötelezettségeket a 14.4-es kiegészítő megjegyzés alatt mutatjuk be.

** A cash-flow fedezeti ügyletek valós érték változását a 14.6-os, illetve a 14.7-es kiegészítő megjegyzés tartalmazza.

***A Lízing kötelezettségekhez kapcsolódó hosszú lejáratú kötelezettségek a 14.4-es kiegészítő megjegyzés alatt kerülnek bemutatásra.

2020-ban az Anyavállalattal szembeni kötelezettség a 2019. évi beszámoló alapján jóváhagyott osztalékot tartalmazza, amely várhatóan 2021. évben kerül kifizetésre.

14.6. Fedezeti ügyletek

A fedezeti ügyletként megjelölt, egyéb átfogó eredmény valós értékelési tartalékában elszámolt nyitott tranzakciók valós értéke az alábbi volt.

adatok ezer HUF-ban

Derivatív pénzügyi instrumentumok valós értéke	2020. december 31.	2019. december 31.
Egyéb forgóeszközök		
Derivatív pénzügyi instrumentumok megjelölt fedezeti kapcsolatban		
Fedezeti ügyletek pozitív valós értéke	221 492	167 545
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek		
Derivatív pénzügyi instrumentumok megjelölt fedezeti kapcsolatban		
Fedezeti ügyletek negatív valós értéke	85 891	24 949

A jelentős devizás árfolyam-kitettséget jelentő várható devizás cash flow-k határidős ügyletek kötésével kerülnek fedezésre. A nyitott forward szerződések valós értékváltozásait a Társaság az egyéb forgóeszközök, illetve az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között jeleníti meg a mérlegében.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

14.7. Pénzügyi kockázatkezelési politika

A pénzügyi kockázatkezelés célja, hogy a kockázatokat az operatív és a finanszírozási tevékenységeken keresztül folyamatosan csökkentse.

A mérleg a bemutatott időpontokban a következő pénzügyi eszköz és kötelezettség kategóriákat tartalmazta:

a) Pénzügyi instrumentumok valós értéke:

Pénzügyi eszközök:

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi eszközök	Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök	Derivatív pénzügyi instrumentu- mok	Összesen könyv- szerinti értéken	Összesen valós értéken	Különbség
Egyéb hosszú lejáratú eszközök	688 050	0	688 050	688 050	0
Vevőkövetelések	4 203 654	0	4 203 654	4 203 654	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	221 492	221 492	221 492	0
Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáratú	4 299 943	0	4 299 943	4 299 943	0
Állampapírok 3 hónap feletti lejáratú	9 824 142	0	9 824 142	9 734 682	89 460
Egyéb rövid lejáratú eszközök kivéve adók, költségek és bevételek aktív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni követelések	499 795	0	499 795	499 795	0
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	5 393 091	0	5 393 091	5 393 091	0
Összesen 2020. december 31.	24 908 675	221 492	25 130 167	25 040 707	89 460
Egyéb hosszú lejáratú eszközök	403 150	0	403 150	403 150	0
Vevőkövetelések	5 978 651	0	5 978 651	5 978 651	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	167 545	167 545	167 545	0
Lekötött betétek - HUF - 3 hónapon túli lejáratú	3 850 000	0	3 850 000	3 850 000	0
Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáratú	7 659 453	0	7 659 453	7 659 453	0
Állampapírok 3 hónap feletti lejáratú	20 900 779	0	20 900 779	20 863 168	37 611
Egyéb rövid lejáratú eszközök kivéve adók, költségek és bevételek aktív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni követelések	398 505	0	398 505	398 505	0
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	4 541 604	0	4 541 604	4 541 604	0
Összesen 2019. december 31.	43 732 142	167 545	43 899 687	43 862 076	37 611

Minden pénzügyi eszköz jelzálog- és tehermentes.

Pénzügyi kötelezettségek:

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi kötelezettségek	Pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken	Derivatív pénzügyi instrumen- tumok	Összesen könyv- szerinti értéken	Összesen valós értéken	Különbség
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	672 846	0	672 846	672 846	0
Szállítói tartozások	2 934 167	0	2 934 167	2 934 167	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	85 891	85 891	85 891	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek kivéve adók, költségek és bevételek passzív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni kötelezettségek	49 909	0	49 909	49 909	0
Összesen, 2020. december 31.	3 656 922	85 891	3 742 813	3 742 813	0
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	42 262	0	42 262	42 262	0
Szállítói tartozások	1 845 286	0	1 845 286	1 845 286	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	24 949	24 949	24 949	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek kivéve adók, költségek és bevételek passzív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni kötelezettségek	215 025	0	215 025	215 025	0
Összesen, 2019. december 31.	2 102 573	24 949	2 127 522	2 127 522	0

A kapott támogatások, az adók valamint az aktív és passzív elhatárolások a 14.5-ös kiegészítő megjegyzések alatt kerültek bemutatásra.

Az értékvesztéssel csökkentett vevőkövetelések, valamint a szállítók értéke – rövid lejáratuk miatt – a valós értéküket közelítik meg.

A pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek, valamint a lekötött bankbetétek, a 3 hónapon belüli lejáratú rendelkezésre álló diszkontkincstárjegyek és az egyéb rövid távú eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékei közelítik valós értéküket a beszámoló fordulónapján a rövid lejárat következtében.

Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök:

Egyéb, állami szervekkel szemben követelt hosszú lejáratú eszközökről a 14.1-es számú kiegészítő megjegyzésnél írtunk részletesen. A diszkontáláshoz kockázatmentes kamatlábat használt a Társaság (állami kötvények hozamgörbéiből származtatott zéró kupon ráták az Államadósság Kezelő Központ Zrt. honlapján közölt értékben – www.akk.hu).

Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek:

A kapcsolt felekkel szembeni kötelezettségek 17-es megjegyzés alatt közölt könyv szerinti értéke közelít a valós értékéhez. A 2020. december 31-ei egyenleg hasonlóan a 2019. december 31-ei egyenleghez nagyrészt garanciális szállítói kifizetés visszatartásokból származó kötelezettség, melynek valós értéke diszkontált cash flow módszerrel került megállapításra a lentebb bemutatott adatokat felhasználva.

Deviza forward ügyletek valós értéke:

A deviza forward ügyletek valós értéke a tranzakciók nem realizált, év végi átváltási árfolyamokra való átértékelés következtében keletkezett, várhatóan egy éven belül realizálandó nyereségét vagy veszteségét mutatja. A használt valós értékek a partner bankok által kalkulált mark-to-market értékelés során alkalmazottakkal megegyezők.

Valós érték hierarchia

A használt valós értékek 1-től 3-as szintű kategóriákba sorolhatóak, attól függően, hogy a valós érték meghatározása milyen mértékben megfigyelhető inputokon alapul.

- 1. szint: Azonos eszközök vagy kötelezettségek aktív piacon jegyzett (nem módosított) árfolyama.
- 2. szint: Olyan értékelési technika, amelynél minden lényeges input az eszközökre vagy a kötelezettségekre közvetlenül (mint árfolyam) vagy közvetve (mint származtatott árfolyam) megállapítható.
- 3. szint: Olyan alapadat, mely nem piacon megfigyelhető információ alapul.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra diszkontált cash flow módszer alkalmazásával, amennyiben utóbbi releváns. A becsült pénzáramok az adott szerződéseken alapulnak, míg a diszkontráták kockázat mentes, adózás előtti ráták (állami kötvények hozamgörbéiből származtatott zéró kupon ráták). A devizában denominált pénzügyi instrumentumok a Magyar Nemzeti Bank árfolyamai alapján kerültek átváltásra.

A Társaság nem rendelkezik olyan valós értéken értékelt eszközzel vagy kötelezettséggel, amelynek valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra.

A HungaroControlnak 2-es szintű piaci árakból származtatott valós értéken értékelt eszközei vannak. A derivatív ügyletek és állampapírok esetében használt valós értékek a bankoktól kapott havi mark-to-market értékekkel megegyezők.

Nem került sor átsorolásokra a valós érték hierarchia 1-es és 2-es szintje alapján értékelt pénzügyi instrumentumok között.

b) Pénzügyi kockázatok kezelése

A Társaság a működésével kapcsolatos pénzügyi kockázatokat nyomon követi és menedzseli. A Társaság szabályzatai és működési keretei egyértelműek. A Felügyelőbizottság látja el a felügyeleti funkciót a Társaság felett. A treasury funkció nem profit centerként működik; spekulatív célú tranzakciók nem megengedettek. A Társaság tevékenységéből eredő elsődleges pénzügyi kockázatok a piaci- (beleértve az árfolyam-, kamat- és inflációs kockázatokat), hitelezési- és likviditási kockázatok.

Piaci kockázat:

A Társaság tevékenységén keresztül elsősorban a deviza árfolyamok-, kamatlábak-, valamint inflációs ráták változásából eredő pénzügyi kockázatoknak van kitéve. A léginavigációs szolgáltatás nyújtásából eredően a Társaság speciális kockázattal is rendelkezik. Ezek a kockázatok és azok kezelési módszerei a lentiekben kerülnek bemutatásra.

Árfolyamkockázat kezelése

A Társaság árfolyamkockázatnak való kitétsége és kockázata a devizában befolyó árbevételével, illetve a devizás kifizetéseivel kapcsolatban lép fel.

A légiforgalmi irányítás díjbevétele képviseli a Társaság árbevételének 99,1%-át. Az En Route és terminál szegmensekben – a teljesítményterv rendszerében – az árfolyamkockázatot a Társaság viseli. A légiforgalmi irányítási szolgáltatásokért felszámított díjak forintban rögzítettek, viszont euróban kerülnek számlázásra. A használt átváltási árfolyam a számlázási periódust megelőző hónap (n-1.) napi záró Reuters-árfolyamainak átlaga. Annak a kockázatnak a csökkentésére, miszerint az HUF/EUR árfolyam az egységdíjak meghatározásának időszaka (n-1. hónap átlaga) és az összegek HungaroControlhoz történő befolyásának időpontja (n+2. hónap) között változik, a Társaság deviza forward ügyleteket köt. A Társaság En Route és terminál árbevételéből származó várt cash flow-ját fedezi a devizás kockázatkezelési szabályzatban meghatározott limitek alapján.

A koszovói légtér feletti légi irányítási szolgáltatás esetében a díjak szerb dinárban kerülnek meghatározásra. Ez a bevétel nem kerül fedezésre, mivel azonban az árbevétel relatív kis részét teszi ki (2020-ban 4%, 2019-ben 3%), nem képvisel jelentős árfolyam kockázatnak való kitétséget. Továbbá, a Koszovó szegmens esetében, a teljes költségmegtérítéses rendszer következtében, az árfolyamok változásából adódó kockázat áthárítható a légitársaságokra, mivel az árfolyamdifferenciák az egyes költségalapok részét képezik.

A Társaság szintén fedezi a jelentős devizás kitétséget jelentő biztos kötelezettségvállalásból származó devizás kifizetéseit, valamint az egyéb devizás kitétséget jelentő cash flow-kat. Ezen devizás cash-flow k esetén a fedezési időtáv maximum 18 hónap a Társaság tervezési ciklusához igazítva.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

A devizában denominált vevőkövetelések összege meghaladja a devizában denominált szállítók egyenlegét. A Társaság devizában denominált pénzügyi eszközeinek és kötelezettségeinek bemutatott könyv szerinti értéke az alábbiak szerint alakult:

Deviza	Év végi átváltási árfolyamok		Devizában denominált eszközök (adott deviza)		Devizában denominált eszközök (ezer forint)	
	2020. december	2019. december	2020. december	2019. december	2020. december	2019. december
EUR	365,13	330,52	13 666 559	18 413 562	4 990 071	6 086 050
USD	297,36	294,74	3 237	143	963	42

Deviza	Év végi átváltási árfolyamok		Devizában denominált kötelezettségek (adott deviza)		Devizában denominált kötelezettségek (ezer forint)	
	2020. december	2019. december	2020. december	2019. december	2020. december	2019. december
EUR	365,13	330,52	5 969 780	3 795 615	2 179 746	1 254 527
USD	297,36	294,74	5 503	17 197	1 636	5 069

Az eszközök pénzeszközöket- és pénzeszköz egyenértékeseket, vevői követeléseket, valamint egyéb rövid lejáratú követeléseket tartalmaznak. A bemutatott kötelezettségek szállítói kötelezettségekből és egyéb rövid lejáratú kötelezettségekből állnak.

Deviza forward ügyletek

A jelentős devizás árfolyam-kitettséget jelentő várt cash flow-kat a Társaság határidős ügyletekkel fedezi. A Társaság ezen ügyleteket cash flow fedezeti ügyletként jelöli meg. A fedezeti ügyletek célja a biztos kötelezettségből származó cash flow-k (bevételek és kiadások) forint értékének biztosítása.

Év végén az alábbi nyitott ügyletekkel rendelkezett a Társaság:

adatok ezer HUF-ban

2020. december 31.	Árbevétel fedezése (EUR eladás)	Szállítói fedezések (EUR vétel)	Szállítói fedezések (USD vétel)	Összesen
Deviza	EUR	EUR	USD	
Deviza összege	-12 269 174	16 082 316	1 580 400	
Forint érték	-4 438 449	5 720 107	487 332	1 768 990
Nyitott ügyletek év végi valós értékének megoszlása				
Értékelési tartalék (várt Nyereség (+) / Vesztesség (-))	-29 540	201 787	-17 193	155 054
Eredménykimutatással szemben elszámolt nem hatékony rész	-45 300	1 969	0	-43 331
Eredménykimutatással szemben elszámolt hatékony rész	1 641	0	0	1 641
Eszköz bekerülési értékben elszámolt hatékony rész	0	2 035	0	2 035
Pénzügyi eredmény részeként elszámolt swap pontokból számított kamatbevétel	20 202	0	0	20 202
Összesen	-52 997	205 791	-17 193	135 601
2019. december 31.	Árbevétel fedezése (EUR eladás)	Szállítói fedezések (EUR vétel)	Szállítói fedezések (USD vétel)	Összesen
Deviza	EUR	EUR	USD	
Deviza összege	-23 093 532	15 023 684	2 778 760	
Forint érték	-7 673 404	4 900 163	786 731	-1 986 510
Nyitott ügyletek év végi valós értékének megoszlása				
Értékelési tartalék (várt Nyereség (+) / Vesztesség (-))	-1 576	85 405	23 397	107 226
Eredménykimutatással szemben elszámolt nem hatékony rész	26	-2 645	0	-2 619
Eredménykimutatással szemben elszámolt hatékony rész	32 782	0	0	32 782
Eszköz bekerülési értékben elszámolt hatékony rész	0	2 771	0	2 771
Pénzügyi eredmény részeként elszámolt swap pontokból számított kamatbevétel	2 436	0	0	2 436
Összesen	33 668	85 531	23 397	142 596

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

A fenti, előrejelzett tranzakciók között nincs olyan, melynek bekövetkezése nem várható a jövőben. A határidős ügyletek lejáratakor az értékelési tartalékban felhalmozott valós értékelési különbözeti összegek az eredménykimutatásban elszámolásra kerülnek.

A következő összegek kerültek elszámolásra az eredménykimutatásban a 2020-as, illetve 2019-es pénzügyi évek során:

adatok ezer HUF-ban		
Átfogó eredménnyel szemben, derivatív pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatosan elszámolt tételek	2020. december 31.	2019. december 31.
Értékelési tartalékból árbevételbe átsorolt tételek (-) veszteség/ (+) nyereség	-282 869	-365 924
Cash-flow fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben megjelenített nem hatékony része (-) veszteség/ (+) nyereség	-329 266	54 199
Valóérték-fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben elszámolt nem hatékony része (-) veszteség/ (+) nyereség	2 651	0
Eredménykimutatással szemben, pénzügyi eredményben elszámolt kamatok (kapott swap pontok)	54 531	43 893
Nyereség (+)/veszteség (-) összesen cash-flow hedge tranzakciókból	-554 953	-267 832
Nyitott cash-flow fedezeti ügyletek egyéb átfogó eredményben elszámolt valós érték változása (valós értékelési tartalék év végi egyenlege)	170 233	107 225
Cash-flow fedezeti ügyletek teljes eredménye tőkében	-384 720	-160 607

Év végén az egyéb átfogó eredményben elszámolt nyereség összege 2020-ban 63.008 ezer HUF volt, 2019-ben 56.563 ezer HUF.

Mérlegtételek árfolyam érzékenysége

A Társaság euróval szembeni kitettsége az árbevétel és a vevőkövetelések euróban számlázott egyenlegeinek esetében a legjelentősebb, ezért az elvégzett érzékenységvizsgálat erre a devizára összpontosít.

A következő tábla a Társaság érzékenységét mutatja a forint euróval szembeni értékében bekövetkezett 3 százalékos növekedése vagy csökkenése esetén. A Társaság az euró elmúlt öt évben történő elmozdulásai alapján arra a következtetésre jutott, hogy egy 3%-os érzékenységi ráta ésszerűen lehetséges változást képvisel, és megfelelő benchmarkot szolgáltat a HUF-val szembeni EUR-rátákhoz. A lentiekben pozitívként feltüntetett számok az eredményben és tőkében való növekedést jelzik, míg a negatív értékek a tőke és eredmény csökkenését jelentik. Az euró forinttal szembeni 3%-os leértékelődése az ugyanilyen mértékű felértékelődéssel szemben azonos, viszont ellentétes irányú változást eredményez a tőkében, eredményben.

A mérlegtételek érzékenységvizsgálata kiterjed az EUR-ban denominált pénzeszközökre, vevői követelésekre, szállítói tartozásokra, egyéb követelésekre, -kötelezettségekre és a fedezeti ügyletekre. Ezek év végi átváltási értékét módosítjuk az EUR fordulónapi árfolyamában bekövetkezett 3%-os változásával. A fordulónapi eredményre, tőkére gyakorolt hatást mutatjuk be, feltételezve, hogy az ésszerűen lehetséges, adott kockázati faktorból eredő változás ekkor következett be.

adatok ezer HUF-ban					
	EUR/HUF	Eszközök (+) Eredmény növelő (-) Eredmény csökkentő	Kötelezettségek (+) Eredmény növelő (-) Eredmény csökkentő	Adózás előtti eredményre és tőkére gyakorolt hatása (+) Eredmény növelő (-) Eredmény csökkentő	Tőkére gyakorolt hatás (%)
2020. év					
103%	376,08	149 702	-65 392	84 310	0,2%
100%	365,13	0	0	0	
97%	354,18	-149 702	65 392	-84 310	-0,2%
2019. év					
103%	340,44	182 582	-37 636	144 946	0,4%
100%	330,52	0	0	0	
97%	320,60	-182 582	37 636	-144 946	-0,4%

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

Deviza forward ügyletek nélkül a forint euróval szembeni 3%-os leértékelődése 0,2%-os növekedést okozna 2020. december 31-én az EUR-ban denominált tételek nettó pozíciójának egyenlegében, azaz az eredménytartalékban és a pénzügyi eredményben (2019. év viszonylatában ugyanez az érték 0,4% lenne) – minden egyéb tényezőt változatlanul feltételezve. Ez azt jelenti, hogy a Társaság kitettsége az EUR-val szemben jelentős, és a pénzügyi eredmény viszonylag érzékeny a HUF/EUR ráta változására. Egy hasonló vizsgálat a rátákban 5%-os változást feltételezve 0,4% változást okozna az eredménytartalékban 2020-ra, és 0,7%-ot 2019-re.

Hasonló feltételezések a lenti valós érték változásokat eredményeznék az év végén nyitott derivatív ügyletek esetében.

adatok ezer HUF-ban

	EUR/HUF	Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás (+) Eredmény növelő (-) Eredmény csökkentő	Tőkére gyakorolt hatás (+) Eredmény növelő (-) Eredmény csökkentő
2020. év			
103%	376,08	-75 056	116 810
100%	365,13	0	0
97%	354,18	75 056	-116 810
2019. év			
103%	340,44	-78 445	1 701
100%	330,52	0	0
97%	320,60	78 445	-1 701

A következő táblázat egy feltételezett felértékelődés, illetve leértékelődés vevői követelésekre tett hatását mutatja, figyelembe véve a fedezeti értékelési tartalék egyenlegének változását is, azonos elmozdulásokat feltételezve mindkét egyenleg esetében.

adatok ezer HUF-ban

	EUR/HUF	Vevőkövetelések	Adózás előtti eredményre és tőkére gyakorolt hatása (+) Eredmény növelő (-) Eredmény csökkentő	Tőkére gyakorolt hatás fedezeti ügylet értékelési tartalékkal (+) Eredmény növelő (-) Eredmény csökkentő
2020. év				
103%	376,08	4 323 870	125 938	72 403
100%	365,13	4 197 932	0	0
97%	354,18	4 071 994	-125 938	-72 403
2019. év				
103%	340,44	6 152 647	179 203	28 566
100%	330,52	5 973 444	0	0
97%	320,60	5 794 241	-179 203	-28 566

Év végi átértékelés

A mérlegben lévő devizás tételek év végi átértékelésének eredménye 59.840 ezer HUF veszteség volt 2020. év végén (2019-ben 56.776 ezer HUF veszteség).

Kamatláb kockázat kezelése

Kamatkozó követelésekből és kötelezettségekből eredő kamatláb kockázat

A Társaság jelentős készpénztöbbséggel rendelkezik, amit fix kamatozású banki lekötésekbe, illetve diszkontkincstárjegyekbe, államkötvényekbe fektetett be.

A Társaság fő célja, hogy likviditását biztosítsa; a szabad pénzállomány hozamszerzés céljából való befektetése másodlagos cél. Ezért a megengedett befektetési formák a forintos vagy devizás banki lekötések, diszkontkincstárjegyek és a Magyar Állam által kibocsátott államkötvények, vagy a Magyar Központi Bank által kibocsátott pénzügyi instrumentumok. Így a Társaság pénzügyi eszközökön keresztüli kitétsége a kamatlábak változásával szemben korlátozott.

A Társaság szándéka szerint lekötött bankbetéteit olyan intézményeknél helyezi el, melyek hosszú távú hitelminősítésük alapján magas besorolást értek el. A Magyar Állam által kibocsátott diszkontkincstárjegyek és államkötvények hitelbesorolása megegyezik az országgal, amit a Standard & Poor's 2021. februárban „BBB” besorolásúra, azaz befektetésre ajánlott státuszúnak értékelt. A lekötött betétek egy intézménynél elhelyezett lehetséges mértéke a teljes pénzeszközhöz viszonyítva 30%-ban maximalizált az adott pénzügyi döntés meghozatalának pillanatában. A 30%-os limit 50%-ra módosul, amennyiben a Társaság pénzeszközeinek volumene nem éri el a 6 milliárd forintot.

A kockázati kitétséget a Társaság az alábbi súlyokkal állapítja meg: bankbetétek 100%, kivéve, az olyan befektetési partnernél, konkrét likviditási céllal elhelyezett pénzeszközöket, ahol az eredeti (lekötéskori) futamidő nem több 5 munkanapnál (ide értve a lekötetlen, folyószámlán tartott pénzeszközöket is), mivel ilyen esetekben a kockázati súly 0%. A befektetési partnerrel kötött határidős ügyletek kockázati súlya 10% az ügylet nominális (forintban leszállítandó) értékére vetítve. A befektetési partnernél vezetett értékpapírszámlán tartott állampapírok kockázati súlya 50%.

A Társaság kamatozó lekötött betétállományának szerkezete az alábbiak szerint alakult:

	2020. év	2019. év
Éves kamatláb	Betét összege	Betét összege
Forint alapú betétek	ezer HUF	ezer HUF
< 1%	4 289 500	12 400 000
Összesen	4 289 500	12 400 000
EUR alapú betétek	EUR	EUR
< 0,5%	28 600	28 600
Összesen	28 600	28 600

A tábla befektetési a piacon elérhető kamatlábak kis mértékű növekedését mutatja.

A Társaság nem rendelkezik hitellel, hitelkerettel, vagy bármilyen kamatozó pénzügyi kötelezettséggel.

A Társaság kamatláb változásra érzékenységi vizsgálatot nem végzett, mivel a fenti eszközök egyike sem változó kamatozású. A Társaság nem birtokol egyéb változó kamatozású eszközt sem.

Kamatlábkkockázat egyéb forrásból

A Társaság kamatlábak változásából eredő kitétsége a Koszovó üzletágban, illetve annak árbevételén keresztül jelentkezik leginkább, ahol teljes költségmegtérítéses elszámolási rendszer van érvényben. Ezen üzletág eredményét elsősorban a tőkeköltség határozza meg (lekötött tőke hozama), kalkulációjának alapjául a kockázatmentes, 10 éves lejáratú magyar állampapírok hozama szolgál és a légitársaságok által megtérítendő költségalap részét képezi.

Az En Route és terminál üzletág esetében érvényben lévő teljesítmény rendszer lehetővé teszi a kockázatmentes kamatláb felett kockázati prémium érvényesítését a költségalapban szereplő tőkeköltség kalkulációja során. Az elvárt hozam a 2020-2024-es időszakra részben előre kerül meghatározásra, így a perióduson belüli kamatlábak alakulása eltérhet a tényleges tőkeköltségben érvényesített összegtől, az adott üzletág eredményességére azonban nem lehet hatással. Ugyanakkor a tőkeköltség kalkulációjához használt nettó eszközállomány részeként nem megengedett a kamatozó eszközök figyelembe vétele, így a Társaság befektetési tevékenysége hatással van az üzletág profitabilitására. Ebből adódóan a majd elfogadott teljesítményterv benyújtását követően a Társaság kamatlábak elmozdulásából adódó kockázatnak való kitétsége akkor lenne nagymértékű, amennyiben nagy összegű, kamatozó eszközöket birtokol. A várható finanszírozási helyzet miatt (külső forrásbevonás) ez a kockázat nem tekinthető jelenleg szignifikánsnak. A külső forrásbevonás tényleges módja határozza majd meg ugyanakkor azt, hogy azok kapcsán milyen kamatlábkkockázattal kell szembenéznie a Társaságnak. A jelenlegi szándékok alapján a Társaság fix kamatozású forrásbevonásra törekszik.

Inflációs kockázat kezelése

A teljesítményrendszer alapján az inflációs ráta változásából eredő kockázatot részben a légitársaságok viselik (En Route és terminál üzletág). Nem hárítható át az inflációs eltérés azon része, amely a költségalapból az értékcsökkenéshez, a tőkeköltséghez valamint a hatósági kifizetésekhez kötődik. A Koszovó üzletág teljes költségmegtérítéses rendszerben működik, ahol minden kockázat (az inflációs kockázatot is beleértve) áthárul a légitársaságokra, habár csak hosszú távon - két év után ($n+2$. évben) - érvényesíthetőek a díjakon keresztül.

Az inflációs kockázat kezelésének módja, hogy a Társaság törekszik a költségek minél nagyobb körének alakulását a tényleges inflációhoz igazítani. Ennek érdekében a Társaság a költségelemek közül a legnagyobb arányt képviselő személyi juttatások jelentős részét bérmegállapodások formájában az inflációhoz kötötte. 2020-ban és 2021-es év jelentős részében inflációs kockázatot az En Route és terminál üzletágban sem visel a Társaság az utólagos tervbenyújtásnak köszönhetően.

A Társaság nem rendelkezik olyan pénzügyi eszközzel vagy kötelezettséggel, amelyek értéke az inflációs ráta esetleges változásának hatására módosulna és jelentősen befolyásolná a tőke egyenlegét, illetve az adott évi eredményt.

Hitelezési kockázat kezelése

Hitelezési kockázat akkor keletkezik, ha egy szerződéses partner kötelezettségei nem-teljesítésével pénzügyi veszteséget okoz a Társaságnak. A Társaság hitelezési kockázatnak való kitétsége a vevő nemfizetésének kockázatából adódik, továbbá olyan hitelintézetek csődjének kockázatából, ahol pénzállomány került elhelyezésre vagy befektetésre, vagy derivatív ügylet került megkötésre.

A Koszovó üzletágon belül azon kockázat pénzügyi hatása, hogy egy üzleti partner szerződéses kötelezettségét nem teljesíti, gyakorlatilag nulla, abból kifolyólag, hogy az elszámolt értékvesztések, leírások költségalapban elszámolható költségeknek minősülnek (így a díjakon keresztül érvényesíthetőek) a teljes költségmegtérítés rendszerében.

Ezzel szemben az átrepülő és terminál üzletágban a teljesítményrendszer keretein belül a vevő-nem-fizetés kockázatát már a Társaság viseli, amely a COVID-19 világjárvány miatt jelentős kockázattá válhat (ugyanakkor ez 2020-ban még nem járt érdemi növekménnyel).

A követelések lejárat szerinti megbontását, illetve az elszámolt értékvesztések egyenlegeit a 14.2-es számú megjegyzésnél mutatjuk be. Az ott bemutatott táblázatok összefoglalják a Társaság hitelezési kockázatát.

A vezetőség úgy véli, hogy a Társaság egyik vevőjétől sem függ jelentősen, így nincsen jelentős követelés kockázat koncentrációja.

Likviditási kockázat kezelése

A Társaságnál a likviditási kockázat kezelése kiterjed a kellő mennyiségű pénzeszköz-tartalék fenntartására; a tényleges és tervezett cash flow-k monitorozására; valamint annak biztosítására, hogy a megfelelő forrásból származó, lejáratú és versenyképes árú fedezet álljon rendelkezésre a felmerülő likviditási igényhez mérten. A Társaság egyelőre nem rendelkezik külső adóssággal, likviditási helyzete stabil, de a jelentős forgalmi visszaesés következtében külső források bevonása a jövőben indokoltá válik.

A likviditási kockázatot főképp a forgalom alakulása befolyásolja: amennyiben a forgalom jelentősen elmarad a várt szinttől, úgy adott üzleti évben alulfinanszírozás alakulhat ki. Ez azonban a Koszovó üzletágban tárgyévét követő második évben (n+2. periódus) a díjakon keresztül érvényesíthető, így ennél az üzletágnál a Társaságnak lényegében nincs forgalmi kockázata, likviditási azonban igen. Alapesetben az En Route és terminál üzletágban, a teljesítményrendszer keretén belül, a Társaság forgalmi kockázata maximum az árbevétel 4,4%-a, azonban sávós módon oszlik meg: a forgalom tervezhez képesti $\pm 0-2\%$ -os eltérése esetén, a Társaság a forgalom változás teljes hatását viseli; míg a forgalom 2-10% közötti elmozdulása esetén a 2%-os elmozdulás feletti rész 30%-át viseli csupán a Társaság. 10% felett minden további hatás a légtérhasználókat terheli. A tervezettet meghaladó forgalom a Társaság eredményességét javítja. A tervtől elmaradó forgalom rontaná az eredményességet, azonban ennek ellensúlyozására jogosult a Társaság magasabb tőkeköltség felszámítására.

Ettől függetlenül a forgalmi változás közvetlen likviditási hatását a Társaságnak kezelnie kell, mivel a légitársaságokra eső rész legelőször az üzleti évet követő második évben érvényesíthető.

A 1627/2020 EU Rendelet alapján azonban a 2020. és 2021. évi bevételek elmaradásából adódó alulfinanszírozások a korábbiaktól eltérően nem az n+2. évben érvényesíthetők, hanem 2023-tól 5 évre egyenlően szétosztva. Ezzel szemben a magas forgalomból adódó 2018-as és 2019-es jelentős felülfinanszírozásokat, amelyek magas pénzeszközállományt eredményeztek a Társaságnál, az n+2. évben érvényesíteni kell a díjakban.

A teljesítményrendszerben a tervezettnél nagyobb költségek általában nem háríthatóak át a légtér felhasználókra. A légitársaságokra való átterhelés lehetősége kizárólag a nem kontrollálható költségek esetében áll fenn, de ennek érvényesítése hosszú időtávot ölel fel, az csak az adott referencia periódust követően téríthető meg a felhasználókkal. A 1627/2020 EU Rendelet alapján a 2020. és 2021. év nagy része speciálisan kezelendő a költségek áthárítása tekintetében, mivel a teljesítményterv benyújtásakor ez a közel két év már tény időszak lesz, így a költségek szintje utólag lesz a teljesítménytervben rögzítve.

Léginavigációs szolgáltatás nyújtásából eredő kockázatok:

A légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 69. §-ának (1) bekezdése szerint (a Magyarországon nyújtott szolgáltatások esetében), valamint a 2013. évi CCXLVIII. törvény, továbbá az 510/2013. számú kormányrendelet 3. paragrafusa értelmében (Koszovó légtérben nyújtott szolgáltatásnál) légiforgalmi irányítói tevékenység ellátásához felelősségbiztosítási fedezet megléte kötelező. A Társaság minden bemutatott év esetében teljesítette ezt a kritériumot.

Pénzügyi kötelezettségek lejárat szerinti szerkezete

A lenti táblázat a nem derivatív pénzügyi instrumentumok lejárat szerkezetét mutatja be 2020, illetve 2019. december 31-én, a szerződés szerinti kifizetések nem diszkontált értékeit alapul véve. A táblázat elkészítésénél az a dátum került figyelembe vételre, amikor a visszafizetés a Társaságtól legkorábban követelhető.

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi kötelezettségek korosítása	Lejárt	1 éven belül esedékes	1 és 5 éven belül esedékes	5 éven túl esedékes	Összesen
2020. december 31.					
Szállítói tartozások	2 176	2 931 991	0	0	2 934 167
Lízing kötelezettségek	778 579	1 785 427	6 720 850	19 914 170	29 199 026
Egyéb kötelezettségek	1 430	49 909	0	0	51 339
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	672 846	0	672 846
Összesen	782 185	4 767 327	7 393 696	19 914 170	32 857 378
2019. december 31.					
Szállítói tartozások	18 418	1 826 868	0	0	1 845 286
Lízing kötelezettségek	323	1 765 570	6 715 598	21 515 389	29 996 880
Egyéb kötelezettségek	0	215 025	0	0	215 025
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	37 879	4 383	42 262
Összesen	18 741	3 807 463	6 753 477	21 519 772	32 099 453

2020-ban a lejárt Lízing kötelezettségek összege az MNV Zrt-vel szembeni vagyonekezelte eszközök után fizetendő vagyonekezelési díj 2020. II. félévi összegét tartalmazza, amelynek kifizetése áthúzódik 2021-re.

15. Céltartalékok

Számviteli politika:

A Társaság céltartalékot akkor számol el, ha tényleges vagy vélelmezett kötelezettsége van valamely múltbeli eseményből kifolyólag, és valószínűsíthető, hogy a kötelezettség rendezése gazdasági értéket képviselő források kiáramlását eredményezi, valamint megbízhatóan meg lehet becsülni a kötelezettség összegét. A céltartalékok a fennálló kötelezettség mérlegfordulónapon történő kiegyenlítéséhez szükséges, a rendelkezésre álló legjobb ismeretek szerint megbecsült értéken kerülnek a könyvekbe.

HUNGAROCNTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

Jelentős számviteli becslések:

Céltartalék képzése, különösen peres ügyek esetében, jelentős részben becslésen alapul. A Társaság meghatározza egy múltbeli esemény következtében kialakuló kedvezőtlen helyzet bekövetkezésének valószínűségét, és ha a valószínűség meghaladja az 50%-ot, a Társaság a kötelezettség becsült összegére céltartalékot képez.

Az év végi összevont egyenlegek az alábbiak szerint alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Céltartalékok	Jogi ügyekre képzett céltartalék	Egyéb céltartalék	Összesen
Hosszú lejáratú céltartalékok	0	6 711	6 711
Rövid lejáratú céltartalékok	4 020	44 520	48 540
Egyenleg 2019. december 31-én	4 020	51 231	55 251
Hosszú lejáratú céltartalékok	0	255 437	255 437
Rövid lejáratú céltartalékok	0	0	0
Egyenleg 2020. december 31-én	0	255 437	255 437

A lenti táblázat a hosszú lejáratú céltartalékok alakulását mutatja be:

adatok ezer HUF-ban

Hosszú lejáratú	Jogi ügyekre képzett céltartalék	Egyéb céltartalék	Összesen
Egyenleg 2019. január 1-én	0	28 501	28 501
Tárgyévben felhasznált összegek	0	-21 790	-21 790
Egyenleg 2019. december 31-én	0	6 711	6 711
Tárgyévi képzések	0	248 726	248 726
Egyenleg 2020. december 31-én	0	255 437	255 437

A lenti táblázat a rövid lejáratú céltartalékok alakulását mutatja be:

adatok ezer HUF-ban

Rövid lejáratú	Jogi ügyekre képzett céltartalék	Egyéb céltartalék	Összesen
Egyenleg 2019. január 1-én	11 164	53 646	64 810
Tárgyévi képzések	0	44 520	44 520
Tárgyévben felhasznált összegek	-7 144	-53 646	-60 790
Egyenleg 2019. december 31-én	4 020	44 520	48 540
Tárgyévben felhasznált összegek	-4 020	-44 520	-48 540
Egyenleg 2020. december 31-én	0	0	0

A hosszú lejáratú 'Egyéb céltartalék' az Innovációs és Technológiai Minisztériumnak fizetendő olyan kötelezettségekre (2020. december 31-én 255.437 ezer HUF, 2019. december 31-én 6.711 ezer HUF) képzett céltartalék, amely múltbeli eseményből származik, a kifizetés valószínűsíthető, illetve a kötelezettség értéke megbízhatóan becsülhető. Az 'Egyéb céltartalék' rövid lejáratú része 2020-ban feloldásra került.

A hosszú lejáratú céltartalékok kockázatmentes, államkötvények hozamaiból származtatott adózás előtti diszkontrátával kerülnek diszkontálásra.

16. Munkavállalói juttatások

Számviteli politika:

Életpálya programok:

Hosszú távú munkavállalói juttatások nyújtása céljából 2013 végéig a Társaság 'meghatározott juttatási programot' működtetett. Ezt a 2013. december 31-ével hatályba lépett Életpálya program váltotta fel.

A Társaság a Kollektív Szerződésben meghatározott 'HungaroControl Életpálya Program', valamint az 'Irányítói Életpálya Megállapodás' alapján hosszútávú munkavállalói juttatásként 'Életpálya programot' működtet. Az Életpálya program keretében a juttatások meghatározott része nyugdíjcéjú befektetési eszközökbe kerül befektetésre, míg az Irányítói Életpálya megállapodásban rögzített juttatások egy része külön befektetési instrumentumban kerül elkülönítésre, melyhez a munkavállalók csak az irányítói munkaviszony befejezésekor juthatnak hozzá. A légiforgalmi irányítói munkakörben dolgozókkal kapcsolatban a befektetési instrumentumairól szóló megállapodás alapján 2020. évben megtörtént az összeg befektetése, amelybe az előző program záró egyenlege befizetésre került. A programok közti áttérés a nem légiforgalmi irányító munkavállalók vonatkozásában is lezajlott, az előző rendszer záró egyenlegének kifizetése a tervezettnél megfelelően megtörténtek. Az áttéréskor az egyéb átfogó eredményben szereplő aktuáriusi különbözetek eredménytartalékba történő 16.112 ezer HUF átvezetése 2020-ban megtörtént.

A 2013. december 31-ével hatályba lépett Kollektív Szerződés által szabályozott 'HungaroControl Életpálya Program' keretében, valamint az ugyanezen időponttal aláírt 'Irányítói Életpálya Megállapodás' keretében létrejött programok esetében a kötelezettséget és a ráfordítást abban a periódusban szükséges megjeleníteni, amikor a munkavállaló megszolgált az időt, ami feljogosítja az állami, magán vagy önkéntes nyugdíjpénztári rendszerek juttatásaihoz. Ezek esetében a munkáltató arra vállal kötelezettséget, hogy megadott összeggel hozzájárul az adott munkavállaló későbbi nyugdíjához, azonban nem vállal kötelezettséget a befizetések jövőbeli hozamával kapcsolatban. Az Életpálya programokhoz kapcsolódó kötelezettségek egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások között kerülnek kimutatásra.

Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások:

Az egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások kezdeti és későbbi értékelése megegyezik a munkaviszony megszűnése utáni juttatási programok kezdeti és későbbi értékelésének módszerével kivéve az aktuáriusi nyereség, illetve veszteség elszámolását, amit azonnal az eredménykimutatásban kell elszámolni.

A Társaság nem teljesít befizetéseket elkülönített pénzalapba. A jövőbeni kötelezettségeket az infláció és a béremelkedés mellett egyéb demográfiai hatások (mint halandóság) figyelembevételével kell meghatározni, és az így becsült pénzáramlást diszkontálva kapható meg a juttatások jelenértéke. A Társaság minden év végén az így kalkulált juttatások jelenértékével megegyező összegben mutat be kötelezettséget a beszámolójában. A jogosultságszerzés kezdetétől a kifizetésig tartó teljes időszak alatt halmozza fel a jogosultságot a dolgozó, ezért a Társaságnak a már eltelt időszakra az arányosított részt kell értékelnie fennálló kötelezettségként.

A Társasághoz vezényelt katonák részére a Honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény 2013. évi változása szerint a törvény 132. § alapján járó jubileumi juttatások a Társaságot terhelik, így ezekre a

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

kötelezettségekre múltbeli szolgálat költsége jogcímen egyéb hosszú távú munkavállalói juttatás kerül bemutatásra.

A Társaság 2018. évi gazdasági teljesítmény elismeréseként, továbbá a munkaerőpiaci változásokra reagálva megtartó juttatásra vonatkozó megállapodást kötött a munkavállalók érdekképviseleti szerveivel, mely juttatás kifizetésének időpontját a hosszútávú bérmegállapodások jövőbeni aláírása fogja meghatározni, így a Társaság céltartalékot képzett ezen biztos jövőbeni kötelezettségeinek fedezetére.

Az IAS 19 Munkavállalói juttatások standard alapján elszámolt, hosszú távú munkavállalói juttatásokból származó kötelezettség független, képesített aktuárius értékelése alapján került elszámolásra.

adatok ezer HUF-ban

Munkavállalói juttatások	2020. december 31.	2019. december 31.
Munkavállalói juttatások - éven túli rész	2 839 114	3 352 941
Munkavállalói juttatások - éven belüli rész	2 192 581	2 389 679
Munkavállalói juttatások összesen	5 031 695	5 742 620

Hosszú távú munkavállalói juttatások:

A hosszú távú munkavállalói juttatások a 'Munkaviszony megszűnése utáni juttatások' és az 'Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások' egy éven túli lejáratú tételeit tartalmazzák. Ezen juttatásokból származó kötelezettségek éven belül lejárató része a 'Rövid távú munkavállalói juttatások' mérlegsoron kerül bemutatásra.

A 'Munkaviszony megszűnése utáni juttatások'-ból (életpálya programok és végkielégítések) és az 'Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások' –ből származó kötelezettségek teljes összegének (mind a rövid, mind a hosszú lejáratú részek együttesen kimutatva) nettó jelenértéke a következőképp alakult:

adatok ezer HUF-ban

Munkavállalói juttatások	Végkielégítések	Egyéb munkavállalói juttatások	Egyéb rövid távú juttatások	Összesen
Jelenérték 2019. január 1-én	549 662	2 860 827	1 749 757	5 160 246
Múltbeli szolgálat költsége	-6 812	-1 144	0	-7 956
Tárgydíszaki szolgálat költsége	57 380	347 227	2 063 688	2 468 295
Kamatköltség	180	9 336	0	9 516
Tárgyévi kifizetések	-209 318	-44 161	-1 749 757	-2 003 236
Diszkontráták változásának hatása	7 552	86 665	0	94 217
Aktuáriusi nyereségek (-)/veszteségek (+)	6 673	14 865	0	21 538
Jelenérték 2019. december 31-én	405 317	3 273 615	2 063 688	5 742 620
Múltbeli szolgálat költsége	-4 544	-889	0	-5 433
Tárgydíszaki szolgálat költsége	131 625	353 628	1 411 179	1 896 432
Kamatköltség	0	0	0	0
Tárgyévi kifizetések	-146 472	-140 992	-2 063 688	-2 351 152
Diszkontráták változásának hatása	-343	12 979	0	12 636
Aktuáriusi nyereségek (-)/veszteségek (+)	-119 260	-144 148	0	-263 408
Jelenérték 2020. december 31-én	266 323	3 354 193	1 411 179	5 031 695
Éven belül esedékes rész				2 192 581
Éven túl esedékes rész				2 839 114

Az egyenleg aktuáriusi nyereséget is tartalmaz, mely kisebb részben a kötelezettség azon részén keletkezett, ahol a munkavállalók a megszolgálati időszakot még nem teljesítették. A Kollektív Szerződés értelmében az újonnan belépő, nem légiforgalmi irányítói munkakörben dolgozó munkavállalók 5 év munkaviszony megszolgálása után válnak csak a program teljes jogú tagjaivá. Esetükben a tárgyévi elszámolt aktuáriusi nyereség/veszteség soron olyan hatások jelennek meg, mint például a feltételezettől eltérő béremelés hatása. Aktuáriusi nyereséget keletkeztetett az előző évben feltételezettől eltérő időpontban történő kifizetés miatti feloldás 65.949 ezer HUF összegben, amely abból adódik, hogy

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

néhány munkavállaló a korábban tervezettől eltérő időpontban megy nyugdíjba, valamint 109.606 ezer HUF nyereséget keletkeztetett az Irányítói Életpálya Megállapodás alapján a befektetési instrumentumba történő befizetés miatti modellváltás. 2020-ban összességében az aktuáriusi nyereség/veszteség sor nyereséget mutat.

A következő táblázat tartalmazza a juttatások számításakor használt főbb pénzügyi és aktuáriusi becslésekben történt változások hatását:

adatok ezer HUF-ban		
Pénzügyi és aktuáriusi becslések	2020. december 31.	2019. december 31.
Kilépések, halálozások becsült és tényleges hatása	-15 682	-531
Diszkontráta változás hatása	12 636	94 217
Béremelési feltételezés változás	-41 152	70 057
A feltételezéstől eltérő kifizetések hatása	-65 949	-110 220
Modellváltás	-109 606	0
Egyéb	-31 019	62 231
Összesen	-250 772	115 754
Egyéb átfogó eredménykimutatás részeként elszámolt	0	0
Eredménykimutatásban elszámolt	-250 772	115 754

Az aktuáriusi nyereségek és veszteségek az eredménykimutatásban kerülnek elszámolásra, mivel a munkáltató arra vállal kötelezettséget, hogy megadott összeggel hozzájárul az adott munkavállaló későbbi nyugdíjához, azonban nem vállal kötelezettséget a befizetések jövőbeli hozamával kapcsolatosan.

Aktuáriusi nyereségek és veszteségek pénzügyi feltételezések változásából

Diszkont ráták: a Társaság az Államadósság Kezelő Központ által közzétett, 2020. december 31-re érvényes zéró kupon rátákat használta. Hosszú távú diszkontráták egyedül az üzemi baleset és a vezényelt katonáknak fizetendő jubileumi jutalmak egyenlegénél kerültek alkalmazásra (Egyéb hosszú távú munkavállalói kötelezettségek).

A kötelezettségek diszkontálásához használt ráta 2020-ban egy éven belüli lejárat esetén 0,4% volt, 2019-ben egy éven belüli lejáratnál 0% körül mozgott, ezért nem történt diszkontálás.

Az aktuáriusi feltételezések közül a diszkont ráták változásának hatása szignifikáns a kötelezettség jelenértékére gyakorolt hatások között. 2018 és 2019 között 94.217 ezer HUF növekedés volt, míg 2019 és 2020 között 12.636 ezer HUF növekedés látható.

Aktuáriusi nyereségek és veszteségek a feltételezések változásából adódóan

Tényleges és becsült kilépési valószínűségek: a 2020-as kilépési ráták az utolsó tíz év historikus adatai alapján kerültek meghatározásra figyelembevéve azt a ténytet, hogy a Társaságnál eltöltött munkaidő hossza és a kilépési valószínűség között kimutatható összefüggés van. Ezen értékek munkavállalói kategóriánként az alábbiak szerint alakultak (átlagos értékek):

- 2020: nem légiforgalmi irányítói: 5,4%, légiforgalmi irányítói: 0,2%
- 2019: nem légiforgalmi irányítói: 5,9%, légiforgalmi irányítói: 0,2%

Halálozási ráta: a használt halálozási indexek a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett adatokból kerültek meghatározásra – a közzétett maximum 10%-os munkahelyi baleset okozta halálozási ráta 50%-kal csökkentésre került az elmúlt évek tényleges historikus adatait figyelembe véve.

Béremelések: a vezényelt katonák esetében használtunk béremelési feltételezést, amely 2024-ig áll rendelkezésre. Az új rendszerben a béremelés csak kis mértékben, az üzemi baleseti juttatás esetében hat

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

a várható kifizetésekre. 2024-et követően a hosszú távú jegybanki inflációs céllal összhangban egységesen 3%-os bérnövekedéssel számoltunk.

A Társaság nem várja az aktuáriusi feltételezések olyan észszerűen feltételezhető változásait, amelyek jelentősen megváltoztatnák a kötelezettség fordulónapi egyenlegét, így az értékelés során használt főbb aktuáriusi feltételezésekre elvégzett érzékenységi vizsgálat bemutatására nincs szükség.

Rövid lejáratú munkavállalói juttatások

A rövid lejáratú munkavállalói juttatások az alábbi tételekből állnak:

	adatok ezer HUF-ban	
Rövid lejáratú munkavállalói juttatások	2020. december 31.	2019. december 31.
A munkaviszony megszűnése utáni juttatások és az egyéb hosszú lejáratú munkavállalói juttatások éven belüli része	781 402	325 992
Decemberi bérfizetési kötelezettség	709 573	734 595
Rövid lejáratú prémium kifizetések	53 948	43 709
Ki nem vett szabadságok miatti kötelezettség	99 102	116 271
Egyéb	548 556	1 169 112
Összesen	2 192 581	2 389 679

Az egyéb munkavállalói juttatás sor legjelentősebb tétele az év végi teljesítmény értékeléshez kapcsolódó juttatás 402.293 ezer HUF 2020-ban, 585.335 ezer HUF 2019-ben. Továbbá ez a sor tartalmazza az inflációs elszámoló juttatásból eredő kötelezettséget 143.181 ezer HUF 2020-ban, 408.666 ezer HUF 2019-ben. Ezen sor összegét növelte 2019-ben egy úgynevezett megtartó juttatás, amelynek korábbi évben képzett 171.059 ezer HUF összege 2020-ban – kifizetés miatt – feloldásra került.

17. Kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók

Tranzakciók kapcsolt felekkel:

Tranzakciók a Magyar Állammal és más, a Magyar Állam által ellenőrzött társaságokkal:

Mivel a Társaság él az IAS 24.25 mentesítési lehetőségével, így a Társaságnak nem kell teljes körűen bemutatni a Magyar Állammal, valamint a Magyar Állam által ellenőrzött más társaságokkal folytatott tranzakciókat, illetve a velük szemben fennálló egyenlegeket.

A mentesítés feltételeként azonban be kell mutatni az alábbiakat azon partnerekkel kapcsolatban, amelyeknek jelentős befolyása lehet a Társaságra nézve:

- Díjfizetés alól felmentett repülések költségeinek megtérítésére jogszabályban kijelölt állami felek az Innovációs és Technológiai Minisztérium, Honvédelmi Minisztérium és a Külügyminisztérium.
- Állami felek, akiktől a Társaság szolgáltatást vásárol vagy eszközt lízingel, illetve akik felé a Társaságnak fizetési kötelezettsége van: Innovációs és Technológiai Minisztérium, Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal, Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt., Közbiztonsági és Ellátási Főigazgatóság, MVM Partner Energiakereskedő Zrt., MFK Magyar Fejlesztési Központ Nonprofit Kft., Antenna Hungaria Zrt. és az Országos Meteorológiai Szolgálat.

- Az alapítói és tulajdonosi jogok gyakorlója a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter. A minisztériumnak fizetendő osztalék a 2019. évi beszámoló alapján 1.000.000 ezer HUF 2020-ban, amely kifizetése várhatóan 2021-ben történik meg (kifizetett osztalék 1.000.000 ezer HUF 2019-ben).

A következő állami szervek nem rendelkeznek közvetlen ellenőrzéssel a Társaság felett, illetve fordítva, viszont a menedzsment megítélésében ezek a tranzakciók összegüknél fogva **szignifikánsak**, illetve valamely hatósági szervnek és a legfelsőbb menedzsmentnek beszámolásra kerülnek – mindezek alapján a Társaság ezen tranzakciók bemutatása mellett döntött.

- 2007 szeptemberében a Társaság az állami vagyon kezeléséért felelős hatósággal (Kincstári Vagyoni Igazgatóság, a **Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.** jogelődje) vagyonkezelési megállapodást kötött. A megállapodás értelmében a Társaság vagyonkezelési jogot szerzett állami tulajdonban lévő földterületek, épületek, berendezések, valamint azok kapcsolódó vagyonértékű jogai felett. A Társaság a vagyonkezelési jogot az IFRS 16 'Lízingek' standard előírása alapján lízingként kezeli. Pénzügyi kimutatásaiban a lízingbe vett eszközök használati jogát a lízing kötelezettségekkel szemben mutatja be. A vagyonkezelési díj 2020-ban 1.567.059 ezer HUF volt (2019-ben 1.581.245 ezer HUF), amelyből a Társaság mindkét évben 1.550.308 ezer HUF összeget kezelt lízing díjként. A megállapodás eredményeképp a Társaság köteles ezen eszközöket eredeti nominális értékükön megtartani, bővíteni, felújítani, és gyarapítani, ellensúlyozva a felmerült használati érték csökkenését ('visszapótlási kötelezettség'). Az eszközök nominális értékének megtartásából származó kötelezettség ('visszapótlási kötelezettség') eredetileg a hosszú lejáratú kötelezettségek között szerepelt. A vonatkozó szabályozás 2013. június 28-as hatállyal való módosulása értelmében a 2013. június 29-től felmerülő visszapótlási kötelezettség elengedésre került. A korábbi években felhalmozódott visszapótlási kötelezettség a megkötött megállapodások alapján teljesítésre került, így a tárgyévi értéknövelő beruházások összege követelésként került elszámolásra.
- Az **Innovációs és Technológiai Minisztérium** részére a Társaság az alábbi díjakat fizeti: a magyar légtér irányításával kapcsolatos felügyeleti díj (2020-ban 500.000 ezer HUF, 2019-ben 500.000 ezer HUF), a Koszovó feletti légtér irányításával kapcsolatos felügyeleti díj (2020-ban 104.565 ezer HUF, 2019-ben 99.997 ezer HUF), egyéb hatósági díjak (2020-ban 7.119 ezer HUF, 2019-ben 7.610 ezer HUF), a léginnavigációs szolgáltatás ellátása érdekében végzett tevékenységgel kapcsolatos közigazgatási költségterítés (2020-ban 284.863 ezer HUF, 2019-ben 265.012 ezer HUF).

A további tranzakciók összegüknél fogva minősülnek **jelentősnek**:

- A Társaság energiaszolgáltatói az **MVM Partner Energiakereskedő Zrt.** és az **NKM Energia Zrt.** (2020-ban összesen 167.663 ezer HUF, 2019-ben 158.847 ezer HUF költsége keletkezett a Társaságnak).
- Meteorológiai adatokat az **Országos Meteorológiai Szolgálat**tól vásárol a Társaság (2020-ban 531.927 ezer HUF, 2019-ben 488.661 ezer HUF).
- A **Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal**tól lízingelt ingatlanok lízing díja 2020-ban 1.811 ezer HUF (2019-ben 1.751 ezer HUF).
- Az **Antenna Hungária Zrt.**-től lízingelt ingatlanok lízing díja 2020-ban 10.797 ezer HUF (2019-ben 10.446 ezer HUF).

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

- A **Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságától** lízingelt ingatlanok lízing díja 2020-ban 8.129 ezer HUF (2019-ben 8.129 ezer HUF).
- **MFK Magyar Fejlesztési Központ Nonprofit Kft-től** lízingelt ingatlanok díja 2020-ban 5.364 ezer HUF, (2019-ben 3.694 ezer HUF, amely három negyedéves díjat reprezentál).
- A Társaság a díjfizetés alól felmentett repülések Magyar Állammal rendezendő költségtérítését rövid, illetve hosszú távú követelések között mutatja ki az árbevétellel szemben – ezek bemutatását a 5-ös, a 14.1-es, illetve a 14.2-es kiegészítő megjegyzések tartalmazzák.

A teljes, megtérítendő, díjfizetés alól felmentett repülésekből adódó követelés egyenlegek az alábbiak:

adatok ezer HUF-ban

Felmentett repülések	Egyenleg 2020. december 31.	Megtérített egyenlegek	Pénzügyi bevételek között elszámolt	Árbevétellel szemben elszámolt	Egyenleg 2020. január 1.
Honvédelmi Minisztérium	848 712	251 809	24	572 324	528 173
Innovációs és Technológiai Minisztérium	43 446	12 004	1	27 572	27 877
Külügyminisztérium	23 098	26 838	0	23 098	26 838
Összesen	915 256	290 651	25	622 994	582 888
Felmentett repülések	Egyenleg 2019. december 31.	Megtérített egyenlegek	Pénzügyi bevételek között elszámolt	Árbevétellel szemben elszámolt	Egyenleg 2019. január 1.
Honvédelmi Minisztérium	528 173	305 588	2 279	276 388	555 094
Innovációs és Technológiai Minisztérium	27 877	10 800	107	15 874	22 696
Külügyminisztérium	26 838	45 086	221	26 837	44 866
Összesen	582 888	361 474	2 607	319 099	622 656

A kintlévőségek fedezetlenek, rendezésük pénzeszközökkel történik. Kapott garancia nem kapcsolódik a tételekhez. 2020-ban és 2019-ben sem került elszámolásra értékvesztés a kapcsolt felekkel szembeni követelésekre.

Nem volt olyan esemény vagy tranzakció egyik bemutatott év vonatkozásában sem, amelyről a menedzsment úgy gondolja, hogy azok nem piaci feltételek mellett, vagy a szokásos üzletmeneten kívül történtek.

Tranzakciók közös vezetésű vállalattal:

Az EPC Kft. a Társaság számára ellátja a légitforgalmi irányítói képzési feladatokat, valamint nyelvi kurzusokat tart. Az EPC-től származó árbevétel főképp iroda bérleti díjakat, tantermi bérleti díjakat, illetve management szolgáltatásokat tartalmaz. A hosszú lejáratú kötelezettségek között az iroda bérleti díjhoz kapcsolódó óvadék szerepelt 2019-ben, amely 2020-ban átsorolásra került a rövid lejáratú kötelezettségek közé, mivel a vonatkozó szerződés módosítása alapján 2021-ben visszafizetésre került. A rövid lejáratú kötelezettségek mindkét évben kifizetésre kerültek.

Az EPC Kft.-vel folytatott tranzakciók teljes körűen bemutatásra kerülnek:

adatok ezer HUF-ban

EPC Kft.-vel folytatott tranzakciók	2020. december 31.	2019. december 31.
Átfogó jövedelemkimutatásban bemutatott tételek		
Menedzsment szolgáltatás értékesítés	37 209	35 921
Kapott osztalék	24 500	103 204
Oktatási szolgáltatás beszerzése	749 435	683 808
Mérlegben bemutatott tételek		
Követelés kapcsolt vállalkozással szemben	2 206	194
Kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben (hosszú lejáratú)	0	4 383
Kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben (rövid lejáratú)	61 686	0

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

A FABCE Aviation Services, Ltd-vel folytatott tranzakciók jelentős része szakmai támogatás és menedzsment szolgáltatás beszerzése (2020-ban 51.244 ezer HUF, 2019-ben 58.347 ezer HUF).

A kintlévőségek fedezetlenek, és rendezésük pénzeszközökkel történik. Kapott garancia nem kapcsolódik a tételekhez. 2020-ban és 2019-ben sem került elszámolásra értékvesztés a kapcsolt vállalatokkal szembeni követelésekre.

Nem volt olyan esemény vagy tranzakció egyik bemutatott év vonatkozásában sem, amelyről a menedzsment úgy gondolja, hogy azok nem piaci feltételek mellett, vagy a szokásos üzletmeneten kívül történtek.

Kulcspozíciót betöltő vezetők javadalmazása:

A Társaság kulcspozícióban lévő vezetőinek javadalmazása kerül az alábbiakban bemutatásra az IAS 24, Kapcsolt felekre vonatkozó közzétételek standard alapján meghatározott kategóriákra összesítve.

2020. pénzügyi év adatok ezer HUF-ban

Kulcspozícióban lévő vezetők javadalmazása	Rövid távú munkavállalói juttatások	Munkaviszony megszűnése utáni juttatások	Egyéb hosszú lejáratú munkavállalói juttatások	Végkielégítések
Igazgatóság javadalmazása	24 625	0	0	0
Felügyelő Bizottság javadalmazása	72 806	0	0	0
A vezérigazgató és az igazgatók javadalmazása*	276 735	0	0	0
Összesen	374 166	0	0	0

*Az összeg 28.219 ezer forint értékben tartalmaz vezetői prémium előírást.

2019. pénzügyi év adatok ezer HUF-ban

Kulcspozícióban lévő vezetők javadalmazása	Rövid távú munkavállalói juttatások	Munkaviszony megszűnése utáni juttatások	Egyéb hosszú lejáratú munkavállalói juttatások	Végkielégítések
Igazgatóság javadalmazása	28 617	0	0	0
Felügyelő Bizottság javadalmazása	63 108	0	0	0
A vezérigazgató és az igazgatók javadalmazása*	345 824	0	0	0
Összesen	437 549	0	0	0

*Az összeg 33.131 ezer forint értékben tartalmaz vezetői prémium előírást.

Kulcspozíciót betöltő vezetők: a Társaság vezérigazgatója és igazgatói, valamint az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság tagjai.

A Társaság a vezérigazgatója és igazgatói, az Igazgatóság, valamint a Felügyelőbizottság tagjai számára nem adott kölcsönt vagy előleget, és nem vállalt garanciát a nevükben.

18. Kötelezettségvállalások, függő kötelezettségek és követelések

Léginavigációs szolgáltatások nyújtásából keletkező alul- és felülfinanszírozási egyenlegek

Koszovói üzletágban keletkező alul- és felülfinanszírozási egyenlegek:

Az elszámolási rendszer speciális mechanizmusának megfelelően, azon díjzónák esetében, ahol teljes költségmegtérítéses módszert alkalmaznak – ilyen a Szerbia-Montenegró-KFOR díjzóna –, a különbség az n. év bevétele és elszámolandó költségei között alul- vagy felülfinanszírozási egyenlegeket eredményez.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

Az alul-, illetve felülfinanszírozás a felhasználóknak számlázott díjak és egyéb bevételek, illetve a ténylegesen felmerült költségek közötti különbségként kalkulálódik. Az alul- és felülfinanszírozási egyenlegek a „korrekciós mechanizmuson” keresztül kerülnek rendezésre, úgy, hogy az n. év egyenlegei (legkorábban) az n+2. év egységdíjaiban elszámolásra kerülnek.

A magyar légtér En Route (átrepülő) üzemeltetőjében és a terminál üzemeltetőjében keletkező alul- és felülfinanszírozási egyenlegek:

A teljesítménytervezési rendszer keretében az alul- és felülfinanszírozási egyenlegek különböző jogcímenek keletkeznek: a forgalom és az infláció tervezettől való eltéréseinek kockázata a légtérhasználókkal megosztásra kerül, míg a Társaság nem viseli az úgynevezett nem kontrollálható költségek kockázatát, - a Társaságnak az alul-, illetve felülfinanszírozási egyenlegekkel a jövőben el kell számolnia. Ugyanabban az üzleti évben ugyanazon üzemeltetőjében belül az eltérő jogcímenek megfelelően keletkezhetnek alulfinanszírozási valamint felülfinanszírozási egyenlegek is.

A Társaság ezeket az elszámolási egyenlegeket nem mutatja be a mérlegében, mivel ezek függő követelésnek, illetve függő kötelezettségnek minősülnek. Továbbá, az elszámolási egyenlegek a jövőbeni cash flow-kra, illetve a működésre jelentős hatással bírnak, így jelen megjegyzésben bemutatásra kerülnek a céltartalékok értékelési követelményeinek megfelelő értékkel.

Pénzügyi hatások becslése – függő követelések, az EUROCONTROL korrekciós elszámolási mechanizmusából adódó 'alulfinanszírozási' elszámolási egyenlegek:

adatok ezer HUF-ban

Alulfinanszírozás a költség alap mechanizmusból	Záró egyenleg 2020.12.31.	2020. évi feloldás	2020. évi képzés	Nyitó egyenleg 2020.01.01
2016. évi Útvonal elszámolási egyenleg	67 224	0	0	67 224
2018. évi Útvonal elszámolási egyenleg	0	-1 836 307	0	1 836 307
2018. évi TNC elszámolási egyenleg	0	-359 262	0	359 262
2019. évi Útvonal elszámolási egyenleg	1 696 561	0	0	1 696 561
2019. évi TNC elszámolási egyenleg	283 551	0	0	283 551
2019. évi Koszovó elszámolási egyenleg	23 009	0	0	23 009
2020. évi Útvonal elszámolási egyenleg	6 286 798	0	6 286 798	0
2020. évi TNC elszámolási egyenleg	1 191 872	0	1 191 872	0
2020. évi Koszovó elszámolási egyenleg	634 957	0	634 957	0
Alulfinanszírozási egyenlegek összesen	10 183 972	-2 195 569	8 113 627	4 265 914

Pénzügyi hatások becslése – függő kötelezettségek, az EUROCONTROL korrekciós elszámolási mechanizmusából adódó 'felülfinanszírozási' elszámolási egyenlegek:

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2020. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Felülfinanszírozás a költség alap mechanizmusból	Záró egyenleg 2020.12.31.	2020. évi feloldás	2020. évi képzés	Nyitó egyenleg 2020.01.01
2014. évi Útvonal elszámolási egyenleg	0	-7 874	0	7 874
2016. évi Útvonal elszámolási egyenleg	500 943	0	0	500 943
2016. évi TNC elszámolási egyenleg	178 742	0	0	178 742
2017. évi Útvonal elszámolási egyenleg	549 380	0	0	549 380
2017. évi TNC elszámolási egyenleg	188 557	0	0	188 557
2018. évi Útvonal elszámolási egyenleg	650 576	-9 960 158	0	10 610 734
2018. évi TNC elszámolási egyenleg	192 901	-1 858 058	0	2 050 959
2018. évi Koszovó feletti irányítás elszámolási egyenleg	0	-98 152	0	98 152
2019. évi Útvonal elszámolási egyenleg	8 861 311	-555 951	0	9 417 262
2019. évi TNC elszámolási egyenleg	2 348 287	0	0	2 348 287
2020. évi Útvonal elszámolási egyenleg	1 084 556	0	1 084 556	0
2020. évi TNC elszámolási egyenleg	206 922	0	206 922	0
Felülfinanszírozási egyenlegek összesen	14 762 175	-12 480 193	1 291 478	25 950 890
Függő kötelezettség nem kontrollálható költségekből	0	-805 322	0	805 322
Függő kötelezettség kapacitási ösztönzési rendszerből	0	-140 695	0	140 695
Összes függő kötelezettség költség alap elszámolásból	14 762 175	-13 426 210	1 291 478	26 896 907

A fent bemutatott eszközök, kötelezettségek realizálása várható, de azok pontos összege olyan bizonytalan jövőbeni események függvénye, amelyek nem teljesen állnak a Társaság befolyása alatt (jövőbeni forgalom, érintett felek jóváhagyása).

Egyéb kötelezettségvállalások, függő követelések és kötelezettségek

Egyéb kötelezettségvállalások, függő követelések és kötelezettségek között a Társaság a következő adott és kapott bankgaranciákat tartja nyilván a bemutatott évekre vonatkozóan:

adatok ezer HUF-ban

Lejárat dátum	Összeg	
2020.08.14-2023.08.31	20 111	adott bankgarancia bérleti díj fizetésre
Adott garanciák	20 111	
2020.11.18-2021.05.18	20 138	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2017.05.08-2022.05.13	1 732	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2017.07.05-2022.06.09	1 341	jótállási kötelezvény beruházási projekthez kapcsolódóan
2017.07.05-2022.06.09	842	jótállási kötelezvény beruházási projekthez kapcsolódóan
2018.02.08-2023.01.05	6 173	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2017.12.07-2023.01.20	7 942	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2018.06.15-2023.05.18	660	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2020.10.21-2025.08.31	2 068	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
Kapott garanciák	40 895	

Új projektek, szerződések közbeszerzési eljárásai során a Társaság jóteljesítési vagy előrefizetési garanciát kérhet. Ezek többnyire épületátalakítási projektekhez, kommunikációs, biztonsági infrastruktúra, illetve rendszerek beruházási vagy átalakítási projektjeihez köthetők.

Ezek lejárata a szerződés hosszától függően változik; a garancia érvénye kitarthat a szerződés teljes időtartamának végéig. Az ilyen címen kapott garanciák 2020. december 31-i értéke összesen 40.895 ezer HUF (2019-ben 70.760 ezer HUF).

19. Tőkeockozat kezelése

A HungaroControl célja a tőkeszerkezet menedzselésével, hogy megőrizze a folyamatos működés képességét, hogy biztosítsa kötelezettségeinek teljesítését partnereivel szemben, valamint, hogy az üzleti fejlődést megalapozza. A Társaság tevékenységét tőkéből és a nettó forgótőkéből finanszírozza, egyelőre nem rendelkezik sem hosszú, sem rövid lejáratú hitellel, illetve kölcsönnel.

A tőkestruktúráját a Társaság folyamatosan ellenőrzi, hogy megfeleljen a Magyarországon érvényben lévő törvények és egyéb szabályozások követelményeinek, mely a jegyzett tőke és saját tőke bizonyos százalékarányának meglétét írja elő. A törvények által előírt követelményeknek a Társaság megfelel.

20. Mérlegfordulónap utáni lényeges események

1) Likviditási helyzet

A HungaroControl Zrt. működését 2020-ban stabil likviditási helyzet jellemezte. A források döntő mértékben a léginavigációs szolgáltatásból befolyó bevételekből származtak. A 2020 elején kitört koronavírus-járvány és a korlátozó intézkedések következtében visszaesett forgalom azonban mind az átrepülő, mind a terminál üzletágban igen jelentősen csökkentette a (még 2019 végén beadott teljesítménytervben meghatározott egységdíjakon keletkező) bevételeket. A Társaság rendelkezésére álló (az Irányítói Életpálya Modellben vállalt egyes kötelezettségek fedezetére eszközölt befektetések nélkül számított) szabad pénzeszköz- és befektetésállománya 2020 során összességében 20 milliárd Ft-tal, 17 milliárd Ft-ra csökkent.

A 2020. novembertől hatályos 1627/2020 EU végrehajtási rendelet a teljesítmény-rendszer COVID-19 világjárvány miatti módosításáról alapvetően kedvező fordulatot jelent: ahogy korábban kifejtettük, a jogszabálymódosítás lényegileg garantálja a költségek megtérítését. Így a 2020. (és várhatóan a 2021.) évi bevételek elmaradása elsősorban (átmeneti) likviditási és nem fenntarthatósági/eredményességi problémát jelent. Ennek kezelésére a Társaság az alábbiak szerint megtette az első előkészületeket és további intézkedéseket is tervez.

A Társaság üzleti tervét és hosszabb távú pénzügyi tervét a légiközlekedés alakulására vonatkozó előrejelzések és több költséghatékonysági intézkedés figyelembe vételével, továbbá beruházásai indokoltságának és időzítésének felülvizsgálata után állította össze. A tervezési alappálya szerint 2021 során a pénzügyi befektetések jelenlegi állományát leépíti, s az év végére 8,6 milliárd Ft hitel igénybevételére lehet szüksége.

E folyamatok figyelembe vételével a Társaság 2020 őszi hiteltendert írt ki, és 2021 januárjában három kereskedelmi bankkal 10 milliárd Ft teljes összegű, kedvező feltételű, 2023 januárjában lejáratú folyószámlahitelkeret-szerződéseket kötött. Ezek a Társaság finanszírozását várhatóan legalább 2021 végéig biztosítják.

A Társaság továbbá 2021 elején megkezdte az egyeztetéseket összesen 25 milliárd Ft további forrás bevonásáról a jövőbeni beruházások finanszírozásához a tulajdonosi jogokat gyakorló minisztériummal, valamint tárgyalásokat kezdett piaci és egyéb szereplőkkel a szükséges forrás optimális módon történő biztosításáról.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2020. DECEMBER 31.

Figyelembe véve a jogszabályi környezetet, a Társaság alaptevékenységére vonatkozó jogi garanciákat, valamint a prudens működést és az állami tulajdonos elkötelezettségét, továbbá e jelentés készítésekor már rendelkezésre álló piaci visszajelzéseket, a Társaság finanszírozását a következő években biztosíthatónak tartjuk.

2) Jogszabályi környezet alakulása

2021. május 11-én a Fellebbviteli Bizottság ülésén az uniós tagállamok jóváhagyták az Európai Bizottság 2020-2024-es referencia periódusra vonatkozó felülvizsgált uniós teljesítménycéljait. Ez alapján összeurópai szinten a 2019. évi reálkölségszinthez képest 2020-2021. években 97%, 2022-ben 94%, 2023-ban 96% és 2024-ben 97%-os költségszintet tűztek ki célul. Ezzel az Európai Bizottság meghatározta azt a keretet, amivel összhangban kell a nemzeti teljesítményterveket is kidolgozni.

A Társaság 2020. évi nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) szerint elkészített pénzügyi kimutatásait a vezérigazgató határozatának értelmében 2021. június 8-án jóváhagyta.

Budapest, 2021. június 9.

Vezérigazgató